

SU ŠVENTOMIS KALĖDOMIS!

Mieli Broliai, Sesės,

Turtingos Kalėdų liturgijos ir tamsios nakties mistikoje apmąstykite Dievo Sūnaus išikūnijimo paslaptį. Enciklikoje "Pasitinkant tretįjį tūkstantmetį" šv. Tėvas, Jonas Paulius II mus kviečia blaiviomis akimis ir mylinčiomis širdimis pažvelgti Betliejaus Kūdikėliui į akis ir jo paklausti: "Kodėl tu, palikęs dangaus garbę, atėjai į pasaulį, gimei šaltame gyvulių tvarte"? Ir popiežius tęsia: "Nebijokite Dievo, Dievo, kuris tapo žmogumi. Nebijokite Dievo paslapties, nebijokite jo meilės, nebijokite nei savo žmogiško silpnumo" (T.M.A.).

Kiekvienas kūdikis gimsta, kad gyventų. Kiekvieno kūdikio tėvai viltingai tikisi, kad jis turės gražų ir laimingą gyvenimą. Betliejaus gi kūdikis, žmogišką prigimtį prisėmęs Dievo Sūnus, gimė, kad mirtų. Jis pats ir Mergelės Motina iš anksto žinojo, kad jo laukia prieš šimtmečius išpranašauta mirtis. Jėzus gimė, kad pačiame amžiaus gražume savo mirtimi nugaltų mūsų mirtį, pelnytų žmonijai amžinos laimės gyvenimą.

Apaštalas, šv. Paulius, aiškindamas krikščionims besąlyginę Dievo meilę žmogui, laiške romėnams rašo:

"Vargu, ar kas sutiktų mirti už teisųjį; nebent kas ryžtųsi numirti už geradarių. Dievas, gi, mums parodė savo meilę tuo, kad Kristus numirė už mus, kai tebebuvom nusidėjėliai [...], kai dar buvome Jo priešai" (Rom. 5,6-10). O pats Jėzus, nustebusiam žydų senatoriui Nikodemui kalbėjo: "Dievas, gi, neatsiuntė savo Sūnaus į pasaulį, kad jis pasaulį pasmerktų [...], bet kad kiekvienas, kuris jį tiki, nepražūtų, o turėtų amžinąjį gyvenimą" (Jn.3, 16-17).

Šv. Tėvas taip pat kviečia mus turėti drąsos atviru protu pažvelgti ir į save pačius.

"Kas yra žmogus"? klausia II Vatikano susirinkimas. Pastoracinėje konstitucijoje skaitome: "Tikintieji ir netikintieji beveik vieningai sutaria, kad viskas žemėje turi būti siejama su žmogumi, kaip savo centru ir viršūne. Tačiau žmogus apie save yra pareiškęs ir tebereiškia net viena kitai priešingų nuomonių. Dažnai jis iškelia save kaip absoliučią normą arba nusmukdo iki beviltiškumo. Todėl abejoja ir nuogąstauja."

Tik Dievo duotoje apreiškimo šviesoje, tik išikūnijimo paslapyje mes galime suvokti tikrąją savo vertę, savo misiją pasaulyje bei savo silpnynes. Būdami Adomo ir Ie-

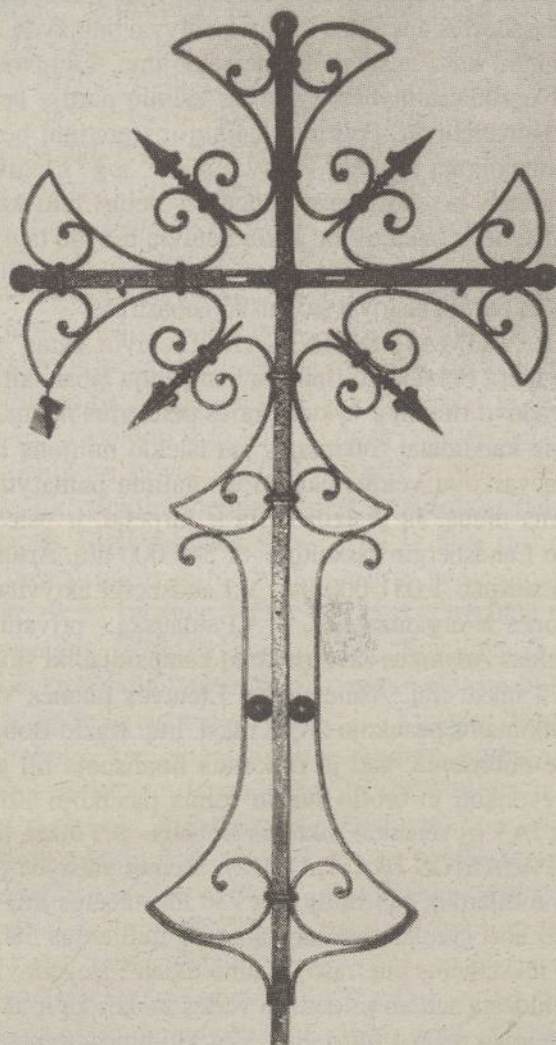
vos vaikai, mes dalyvaujame pirmųjų tėvų gyvenimo tragedijoje. Parafrazuojant Apaštalo Pauliaus teigimą, kad trokštame daryti vieną, o darome kitą, mes bėgame nuo Dievo ir tuo pačiu metu, savo sielos gilumoje, jo ilgimės, trokštame asmeniškai išgyventi jo artumą, pajusti jo meilę.

"Kaip ištroškusi elnė ilgisi upelio vandens, taip mano siela ilgisi tavęs", gieda psalmistas, nes pagal šv. Augustiną Dievas sutvėrė mus dėl savęs ir nerami bus mūsų siela, kol neatsilsės jame "(Išpašimimai)".

Švęsdami 1997-tąjį Kristaus Gimtadienį, šios šventos nakties nuotaikoje, tylioje maldoje paklausime Kūdikėlio Jėzaus: "Kodėl tu, palikęs dangaus garbę, išikūnijai Nekaltos Mergelės iščiose, tapai mano broliu ir nugaltėjęs mirtį bei grįžęs pas Tėvą, sykiu pasilikai ir su mumis žemėje iki pasaulio pabaigos? (Mt. 28,20)

Prasmingo pasiruošimo trečiajam tūkstantmečiui, džiugaus 1997-ojo Kristaus Gimtadienio ir Dievo palaimintų Naujųjų 1998 metų linkiu Jums visiems, mieli broliai, sesės!

Vysk. Paulius A. Baltakis,
O.F.M.

Kryžius iš senųjų liuteronų kapinių. Kalvių muziejus
Klaipėdoje V. Kučo nuotr.

GERŲ DAUG, BET RINKIME TINKAMIAUSIĄ

Dr. Leonas Milčius
Kovo 11 - osios Akto
signataras

Kur šiandien bebūčiau, ne vienas sutiktas žmogus, bendradarbis ar šiaip pažįstamas klausia:

- Tu daug žinai apie visus kandidatus, tad kurį reikės rinkti?

Iš tiesų tai yra klausimas, į kurį kiekvienas privalo rasti atsakymą. Privalome nevengti išsakyti savo nuomonę ir atvirai svarstyti, nes daugumos žmonių apsisprendimas bus labai svarbus mums visiems. Vienas iš didžiausių Nepriklausomybės laimėjimų yra teisė rinktis.

Ne, ne vien buities prekę: batų ar baltinius. Daug svarbiau yra išrinkti gerą Seimą, savivaldybes, Prezidentą. O išsirinkti gerą Prezidentą turime iš ko.

Visada įdomu ir malonu buvo bendrauti, kalbėtis ir klausytis tikro erudito – prof. Rolando Povilionio. Paprastumu ir nuoširdumu uždegdavo vienas iš intelektualiausių dabartinių Seimo narių – Vytenis Andriukaitis. Atrodo, niekada nepavargsta geriausias oratorius ir tikras kovotojas dr. Kazys Bobelis. Visiems jiems iš širdies norisi linkėti sėkmės. Tačiau politiko patirtis ir atsakomybė kalba ką kitą: šiuo metu tinkamiausias kandidatas į Respublikos Prezidentus vis tik yra Garbės Dr. Valdas Adamkus. Su juo taip pat ne vieną kartą teko susitikti ir kalbėtis įvairiausiais politiniais bei visai paprastais reikalais. Tai labai dėmesingas ir demokratiškas, be abejo, vakarietiškas, bet taip pat ir nepaprastai tvirtų lietuviškų

pažiūrų žmogus, pasižymintis kūrybišku mąstymu, gilia valstybininko patirtimi ir labai jautria širdimi.

Kai kas priekaištauja, kad V. Adamkus nemokės dvigubų politinių žaidimų, rytietiško politinių šachmatų ir esą nesupras mūsų gyvenimiškosios raizgalynės esmės. O argi ta dvigubos moralės ir trigubo suktumo politika mums dar nenusibodo? Ar ne metas tą intrigu, melo, pataikavimo ir tuščio pasipūtimo raizgalyne, negaištant laiko, perkirsti? Jeigu nors kiek nuoširdžiai galvojame apie valstybės ateitį ir apie jos tarptautinį autoritetą, pasitikėjimą teisingumu ir savo valstybės galiomis, turėtume pripažinti - geresnio pasirinkimo nėra.

Gal ne vienam, skaitančiam šį straipsnį, taip ir norisi užduoti dar vieną klausimą:

- O kodėl ne profesorius Vytautas Landsbergis? Ar jis nenusipelnė Prezidento posto?

Ne kartą sakiau, kad

Prezidento pareigos - tai ne valstybinis apdovanojimas, ne garbės vardas kuriame nors universitete ar akademijoje. Prezidentas renkamas darbui - valstybei, tautai, visiems žmonėms, bet ne vienai partijai ar, tegu ir turtiniausiai, vienai žmonių grupei. Daugelių žmonių atminyje iki šiol yra išlikęs gražus 1988 - 1991 metų - tikrojo Sąjūdžio laikų, drąsaus ir ryžtingo romantiko Vytauto Landsbergio vaizdas. Bet laikas daug ką keičia. Keičia mus visus. Romantizmas taip pat kartais pereina į pragmatizmą, vadizmą arba savęs pervertinimą. Likimo ir žmonių valia prof. V. Landsbergis šiuo metu Lietuvoje yra pats įtakingiausias asmuo, kuris vadovauja ne tik Lietuvos Seimui, bet ir valdančiajai Konservatorių partijai, nuo kurios priklauso praktiškai viskas: kokie bus įstatymai, kokie bus Vyriausybės sprendimai, kas užims svarbiausius postus. Ir ne vien Seime ar Vyriausybėje, bet ir ministerijose, departamentuose, apskrityse, daugumoje savivaldybių, net ir seniūnijų. Argi yra tokia jėga, kuri galėtų neleisti profesorius Vytautui Landsbergiui šiandien pilna jėga dirbti Lietuvai, jei to tikrai nori? Ne, tokios jėgos, kuri jam to neleistų, nėra. Net ir dabartinis Respublikos Prezidentas nė karto nesutrukdė. Priešingai: Seimas ne vieną kartą atmetė

Prezidento dekretus. Reiškia, esmė yra kita. Iš vienos pusės - viliojanti prezidentinių pareigų garbė, ypač užsieninėje veikloje, o iš kitos pusės - nekantrumas paimti paskutinę valstybinę instituciją, kuri galėtų suabejoti, ar kaip nors koreguoti dabartinės daugumos politiką, jos sprendimus, konservatorių elito veiklą.

Respublikos Prezidento poste esant neutraliam ar kitos politinės jėgos atstovui, žmonės galėtų jaustis saugesni. Jie galėtų bent turėti viltį, kad jeigu Seimas, Vyriausybė ar atskiri ministrai blogai dirbs, piktnaudžiaus valdžia, nepriklausomai nuo bendrapartiečių užtarimo, dar yra jėga, kuri gali, piliečiams pritariant, juos sudrausminti arba net ir pakeisti. Atidavimas absoliučios valstybės valdžios į vienos partijos rankas reikėtų, kad artėjame į demokratijos praradimą, visuomenės degradaciją arba į aštrių konfliktų bei neramumų laikotarpį. O tai jau būtų valstybės ir tautos tragedija. **Politiškai ir demokratiškai subrendusi visuomenė niekada ir niekam nesuteikia absoliučios ir nekontroliuojamos valdžios.**

Šiandien reikėtų žiūrėti, kuris kandidatas, tapęs Respublikos Prezidentu, sugebėtų sutelkti tautą, atstovauti ir ginti jos interesus tarptautinėje politikoje, būtų tinkamiausias Lietuvos ateičiai.

Girdėta iš Vilniaus

• **LAIŠKAS IZRAELIO VYRIAUSYBEI.** Septynios Lietuvos partijos laiškų kreipėsi į Izraelio Vyriausybę, ragindamos "parodyti gerą valią ir nelaukiant specialių prašymų bei nesidangstant kokių nors sutarčių nebuvimu, surasti ir perduoti Lietuvai Izraelyje radusius prieglobstį nusikaltimais prieš lietuvių tautą kaltinamus asmenis". Kaip žinoma, Izraelio ambasadorius apkaltino Lietuvą dalyvavimu žydų žudynėse ir vangiu karo nusikaltėlių persekiojimu. Lietuvos demokratų, Nepriklausomybės, Politinių kalinių partijų bei Tautininkų, jaunaliuvių, Politinių kalinių ir tremtinių bei Krikščionių demokratų sąjungų vadovai mano, jog "Lietuva, okupacijų metais netekusi valstybingumo, neturi būti kaltinama kaip valstybė ar tauta už kai kurių lietuvių ir žydų tautybės asmenų nusikaltimus žmoniškumui". Savo atstovus Vyriausybėje turinčių partijų atstovai šio laiško nepasirašė.

• **RINKIMAI IR PINIGAI.** "Lietuvos rytas" pastebi, kad šių metų Prezidento rinkimų kampanija labai skiriasi nuo šalies vadovo rinkimų, vykusių prieš penkerius metus. Šiemet kai kurie kandidatai rinkimams jau išleido milijoną litų. Dabartinių varžovų veidus ekranuose galima pamatyti beveik kiekvieną dieną. Jų įvaizdį kuria ir kirpėjai, ir psichologai. Vytauto Landsbergio sąskaitoje - 1 349 000 litų. Artūras Paulauskas surinko 1 051 000 litų. V.Landsbergi aktyviausiai rėmė įmonės ir organizacijos, o A.Paulauską - privatūs asmenys. Valdas Adamkus savo rinkimų kampanijai iki šiol išleido apie 474 tūkst. litų. Asmenys bei Lietuvos įmonės V.Adamkaus rinkimams paaukojo 285,8 tūkst. litų. Kazio Bobelio ataskaitoje nurodoma, kad jo rinkimus finansuoja tik giminės. JAV gyvenanti jo brolio Jurgio šeima paaukojo 120 tūkst., taip pat JAV gyvenantis Viktoras Bobelis - 8,7 tūkst. litų.

• **PAJAMOS IR IŠLAIDOS.** Šiemet valstybė planuoja gauti 6 milijardus 885 milijonus 936 tūkstančius litų pajamų, o išleisti nori gerokai didesnę sumą - 7 milijardus 580 milijonų 936 tūkstančius litų, rašo "Kauno diena". Beveik visą valstybės biudžetą sudaro pridėtinės vertės mokesčių ir akcizų suma - daugiau nei 5,5 mlrd. litų. Visi kiti biudžeto pajamų šaltiniai tėra "smulkios žuvelės".

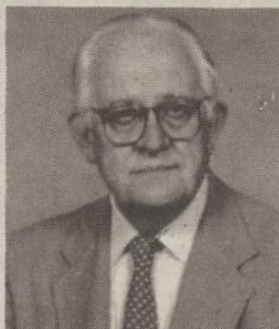
• **SIŪLO UŽDARYTI FABRIKUS.** "Lietuvos aide" rašoma apie šalies cukraus pramonės būklę. Manoma, kad Lietuvoje iš keturių veikiančių cukraus fabrikų turėtų likti arba vienintelė Kėdainių cukraus įmonė, arba dar ir Marijampolės, nes šiame rajone užauginama trečdalis Lietuvos cukrinių runkelių. Marijampolės cukraus fabrikas galėtų cukrinius runkelius perdurti į sirupą, iš kurio cukrų galima būtų išgauti Kėdainiuose. Žemės ir miškų ūkio ministerijos specialistas Ignacas Mondeikis mano, kad šaliai, turinčiai ne daugiau kaip 10 mln. gyventojų, kelių cukraus fabrikų nereikia. Lietuvos cukraus pramonei pastaruoju metu vis stiprėja akcinės bendrovės "Vilniaus prekyba" įtaka. Faktiškai "Vilniaus prekyba" jau kontroliuoja Kėdainių ir Panevėžio cukraus fabrikus, iš dalies ir "Pavenčių cukrų", taikosi į "Marijampolės cukrų".

• **V. JUDAŠKINAS VILNIUJE.** Į Vilnių atskrido garsus Rusijos drabužių modeliotojas Valentinas Judaškinas. Operos ir baleto teatre pristatytos trys jo kolekcijos. Pasak "Respublikos", 20-120 litų kainavę bilietai į šią šventę buvo išpirkti prieš savaitę. V.Judaškinas, Maskvoje turintis aukštosios mados namus ir prekybos centrą, netrukus ir Vilniuje ketina atidaryti savo produkcijos saloną. Modeliuotojo atstovai jau nusižiūrėjo salonui pastatą prestižinėje Vilniaus vietoje.

• **KNYGŲ PAGROBTI NEPAVYKO.** Valstybės saugumo departamento generalinis direktorius Jurgis Jurgelis M. Mažvydo bibliotekai įteikė dvi itin brangias ir Lietuvai labai reikšmingas knygas: XVI amžiaus Lietuvos trečiąją Statutą ir Tribunolą. Apie tyrimą, kurio metu pavyko išgelbėti Lietuvos kultūros vertybes, J.Jurgelis atsisakė pasakoti. Jis tik pranešė, kad šias knygas buvo planuota slapta išvežti į užsienį.

• **L.KOJELIO PASIŪLYMAS.** Amerikos lietuvis, verslininkas Linas Kojelis, gruodžio 12 d. susitikęs su Prezidentu, pasiūlė jam, pasibaigus darbui valstybės vadovo poste, nelikti "tik žvejojantiu pensininku, o ir toliau aktyviai dalyvauti visuomeniniame šalies gyvenime". L.Kojelis mano, kad A.Brazauskas galėtų būti vienas iš tų intelektualų, kurie diskutuotų apie Lietuvos įvaizdį ir jo formavimą. Artimiausiu metu L.Kojelis ketina skirti lėšų Lietuvos politikų, mokslininkų, verslininkų ir kitų intelektualų susitikimams, kuriuose būtų kalbama, kaip Lietuva atrodo pasaulyje ir kaip ji turėtų atrodyti. "Tai nebūtų kokia nors nauja politinė ar visuomeninė organizacija. Tai būtų tiesiog intelektualų diskusijų klubas, kuriame būtų kaupiamos įvairios vertos įgyvendinti idėjos", - sakė L.Kojelis Eltos korespondentui po susitikimo su Prezidentu. Pasak L. Kojelio, A.Brazauskas sveikino tokio klubo įsteigimą, padėjo už pasiūlymą ir žadėjo jį apgalvoti. L.Kojelis jau kurį laiką gyvena ir dirba Lietuvoje. (ELTA, ŽGEP)

Iš visur – apie viską

Algirdas Pužauskas

Taikingieji rusai

Gruodžio 3 d. Rusijos prezidentas Boris Jelcin pasakė Švedijos parlamente, kad Rusija sumažins savo kariuomenę prie Baltijos valstybių net 40%. Švedai sutiko šį pažadą plovimais. B. Jelcin pažadė, kad vienašališkas rusų armijos ir karo laivyno pajėgų sumažinimas prasidės 1999 sausio 1 d. Jelcino pažadus pakartojo Briuselyje, NATO štabo bendruose posėdžiuose dalyvavęs Rusijos gynybos ministras Igor Sergejev, nurodęs, kad karo laivyno pajėgos bus sumažintos Kaliningrade (Karaliaučiuje) ir Sankt Peterburge.

Stebėtojai sutaria, kad tokiais Rusijos pareiškimais bandoma nuraminti Baltijos šalis, kad jos neieškotų galimybės įstoti į NATO. B. Jelcin pareiškė, kad Baltijos jūra bus pastovumo, pasitikėjimo ir saugumo regionas, kuriam Rusija negrasins, o dabartinės sienos bus ne tautų skaldymo, bet jų sugyvenimo ir taikos įrankiai.

Korespondentai, stebėję NATO kariuomenių vadų posėdžius, rašo, kad Rusijos atstovai, kaip kariuomenės štabo viršininkas gen. Anatolij Kvašnyn, tiesiog nežinojo, kaip elgtis tarp 16 valstybių generolų. Kariniam organizacijos komitetui šiuo metu pirmininkauja vokiečių generolas Klaus Naumann. Jis paaiškino Rusijos generolams, kad "Partnerystė taikos labui" yra politinis susitarimas tarp sąjungos valstybių vadovų ir karininkams nėra reikalo jo aiškintis. Jų reikalas yra svarstyti strateginius klausimus. NATO iki šiol nekūrė naujų planų, todėl nebuvo reikalo svarstyti branduolinių ar paprastos ginkluotės klausimų arba naujų narių priėmimo rūpesčių. Karininkų uždavinys – klausyti politinių vadovų įsakymų ir vykdyti jų nurodymus.

Paliko Haiti

Jungtinių Tautų mandatas atkurti tvarką Haiityje pasibaigė gruodžio 1 d. Į laivus sulipo paskutiniai tarptautinės JT kariuomenės nariai:

kanadiečiai ir pakistaniečiai. Jų vadas, Kanados gen. Robin Gagnon JT vėliavos nuleidimo iškilmėse pareiškė, kad tarptautinė bendruomenė Haiityje nebeturi ką veikti su karinėmis pajėgomis, nes tvarka – atkurta. Dabar gyventojams reikės teikti ekonominę paramą. JAV toliau laikys saloje 500 karių grupę, kuri padės vietiniams statyti tiltus ir tiesti kelius. Dar pasilieka apie 300 narių turinti tarptautinė policijos pajėgų grupė, kurioje yra daug argentiniečių.

Po įvairių perversmų, karinių diktatorių pašalinimo ir demokratinių rinkimų, Haiityje pasiliko ta pati netvarka, smurtas ir seni rūpesčiai. Netoli Floridos krantų pakrančių sargybos laivai lapkričio 20 d. vėl sulaukė menką Haiti laivą, kuriame gyvybėmis rizikavo 417 bėglių. Jie buvo sugrąžinti namo. Viena haitiečių pora, išgyvenusi ir išdirbusi JAV-se 30 metų, nutarė praleisti pensijos amžių gimtinėje. Palikę 5 vaikus Amerikoje, vyras su žmona grįžo į Haiti užbaigti savo statomo namo. Netoli namų juos užpuolė plėšikai, atėmė pinigus ir abu nužudė.

Pasitraukus tarptautinei kariuomenei, laukiama dar didesnės suirutės ir varžybų dėl valdžios. Jau šeši mėnesiai valstybė gyvena be vyriausybės. Paskutinis premjeras, pasitraukdamas iš pareigų, pasakė, kad kiekvienas pilietis nori būti valdžioje ir jos siekia. Tai esanti sunki piliečių liga.

Apie aitvarus

Kiekvieną sykį, kai vyksta Olimpinės žaidynės, galima laukti, kad bus įtrauktos naujos sporto šakos. Visai netikėtai teko susipažinti su aitvarų sporto mėgėjais ir jų įnašu į Olimpinę žaidynių atidarymo ceremonijas. Jau daug metų atidarymuose matydavome baltus balandžius, kurie buvo laikomi taikos, sugyvenimo ir tautų draugystės simboliu. Gamtos saugos aktyvistai ilgai įrodinėjo žaidynių rengėjams, kad nekalti paukšteliai kankinami dėžėse, o išleidžiami didžiuliuose triukšminguose stadionuose. Šimtai tų baltų balandėlių pasimeta, nežino, kur skristi, žūva atsimušę į daugiaaukščių pastatų langus, į fabrikų kaminus. Šitai laužomos "taikos balandžių teisės". Tarptautinis Olimpinis komitetas pasidavė paukščių mylėtojų spaudimui ir pradėjo naudoti spalvotus balionus. Tačiau vėl kilo protestai, nes

balionuose buvo ne grynas oras, o klimatai teršiančios dujos, kurios naudojamos, kad balionai kiltų ir skristų į visas pasaulio šalis.

Po tokių priekaištų 1988 metų Olimpinėse žaidynėse Seule, Pietų Korėjoje vėl buvo grįžta prie gyvų balandžių. Paleisti balandėliai šimtais sutupė ant didelio "amžinosios ugnies" fakelo, ten apsvaigo, o jį uždegus, šimtai jų sudegė. Olimpinis komitetas ėmė rimtai dairytis, kuo pakeisti gyvus balandžius. Atsakymas – į paukščių panašiais aitvarais. Bet kas galėtų juos pagaminti? Buvo ieškota Kinijoje. Susisiekti su amerikiečiu biznieriumi, kuris importuodavo aitvarus iš Kinijos. Šis patarė kreiptis į Marguerite Stankus, turinčią aitvarų gamybos įmonę "Jackite Inc." Virginia Beach, Virginijoje. Ponia Stankus gavo Atlantos Olimpinio komiteto kreipimąsi balandžio mėnesį, o aitvarai buvo reikalingi vėliausiai birželio vidury. Prasidėjo skubotas darbas. Jackite įmonė buvo pagarsėjusi į įvairius paukščius panašiais, gerai skraidančiais aitvarais, bet ji niekad negamino panašių į balandžius. Vieną pavyzdį gavęs, Tarptautinis Olimpinis komitetas vienbalsiai jį paėmė. Įmonei teko pagaminti 275 "balandžius". Be pertraukos dirbo visa Stankų šeima ir 12 nuolatinių darbininkų. Teko prašyti kaimynų ir draugų pagalbos, bet aitvarai buvo nudažyti, suklijuoti, išdžiovinoti ir panaudoti per žaidynių atidarymą. Jaunasis Chris Stankus, kuris dalyvavo atidarymo iškilmėse, pasakė, jog kiekvieną aitvarėlį "mes savo rankomis kelis sykius lietėme, o dabar juos mato gal apie tris milijardus žmonių".

KELIAIS SAKINIAIS

• Nedarbas Amerikoje paskutiniame metų ketvirtyje siekė tik 4.6 %. Tiek mažai bedarbių buvo prieš 24 metus.

• Gruodžio 1 d. jau dešimtą kartą pasaulyje paminėta Žmogaus imunodeficito viruso (ŽIV) ir AIDS diena. Pasaulio sveikatos organizacija paskelbė, kad pasaulyje yra 830,000 vaikų, gimusių su tuo virusu. JAV sveikatos įstaigos skelbia, kad 1996 m. naujų susirgimų buvo 6% mažiau negu 1995 m. Kitose šalyse yra blogiau. Nerimą kelia padėtis Afrikos žemyno pietinėje dalyje. Jungtinių Tautų statistika rodo, kad pasaulyje šiuo metu gyvena (Nukelta į 3 psl.)

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. – Subscription per year-\$35.00, first class-\$58 • Single copy-70 cents. Air mail overseas-\$110.00.

Prenumerata metams – \$35.00, pusei metų – \$20.00, pima klase – \$58• Oro paštu į užsienį metams – \$110.00. • Atskiros numerio kaina 70 centų • Straipsniai pasirašyti pavardė, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant – Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Redakatoriaus skiltis

SPAUDA IR LIETUVOS PREZIDENTO RINKIMAI

Sakykime tiesiai: labai veidmainiškai skamba nuolat kartojami teiginiai, esą šioje svarbioje politinėje kampanijoje reikia laikytis visiškai neutraliai. Kiekvieno straipsnio autorius yra žmogus, turintis savo pažiūras ir siekius. Ir rašo jis tą straipsnį tik todėl, kad tas pažiūras išreikštų, kad kitiems gal būtų nežinomas faktas pasakytų, juos išnagrinėtų, išvadas pateiktų ir kitus jų teisingumą pabandytų įtikinti. Jei žmogui būtų visai nesvarbu, ką išrinks Lietuvos Prezidentu, tai kokia prasmė apie tai rašyti?

Aišku, kad savo pažiūras turi ir kiekvieno spaudos leidinio redaktorius. Ir kaip žmogus beįrodinėtų, esąs visiškai bešališkas, tačiau jo nusistatymas vistiek tame leidinyje atsispindi. Gal tik Dievas gali žiūrėti į viską, kas aplinkui vyksta, iš tolo. Tačiau juk ir Jis tik gero nori. Visa laimė, kad nesamę kažkokie užsisiklindėliai ir abejingi tam, kas vyksta Tėvynėje, kad nepaliovėmę ją mylėti ir dėl jos pergyvenę.

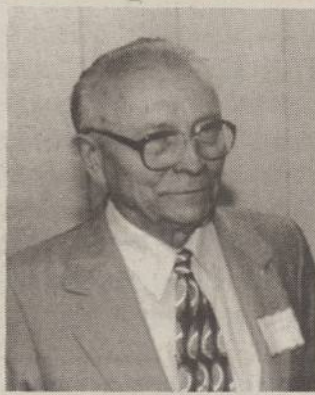
Kitas klausimas, kokia forma tas savo pažiūras išsako ir kaip kitų išsakytas mintis sutinkame. Ar bent stengiamės kitus išklausti ir suprasti? Ar sugebame suvokti kitų pateiktus faktus bei išvadas? Ar nepuolame visų, kurie su mumis nesutinka, vadinti tautos priešais ir, iškelę kumščius, riksmu ar net kitaip manančio šmeižimu įrodinėti savo "teisybę". Maža tiesos tėra tokioje "teisybėje", jei tik kumščiu ir koliojimusi tenka ją ginti. Dažniausia tokia pozicija liudija ne tik apie politinės kultūros stoką.

Vienoje savo knygoje D. Karnegis priminė žymaus politikos pasisakymą: "Jeigu jūs ateisite pas mane sugniaužęs kumščius, aš juos irgi kietai sugniaušiu." Plėšikas, įrėmęs ginklą, gali priversti "savanoriškai" atiduoti jam laikrodį arba "padovanoti" paltą. Viršininkas, gra-

sindamas pašalinimu iš darbo, gali išreikšauti pavaldinio "pritarimą" jo teiginiui. Rėksnys, žeminantis visus, kitaip manančius, gali greitai pasiekti, kad nutrauktume su juo bet kokią pokalbį. Bet ar tai – pergalė?

Prezidento rinkimų kampanija Lietuvoje, lyginant ją su kitų valstybių patirtimi, nėra nei blogiausia, nei geriausia. Argi JAV demokratams, kovodami už B. Clinton perrinkimą, nesinaudojo savo turima įtaka valdžiai, spaudai, televizijai? Argi nebuvo bandymų menkinti priešininkus per nesenai vykusius rinkimus Lenkijoje? Tačiau mums juk labai norėtųsi remtis tik geriais pavyzdžiais ir iš tikrųjų ramiai aptarti kiekvieno iš septynių kandidatų tinkamumą. Galime tik pasidžiaugti, kad Valdo Adamkaus rinkiminei kampanijai niekas negalėtų prikišti kitų kandidatų įžeidinėjimo. Deja, to negalima pasakyti apie ypatingai uolius Seimo pirmininko garbintojus, kurių neišpasakytas įžulumas – labiausiai nenaudingas pačiam profesoriumi V. Landsbergiui.

Suprantama, kad išeivijos laikraščio pareiga supažindinti skaitytojus su jos atstovų programomis ir galimybėmis. Svarbiausia nuostata: visi tautos nariai, nežiūrint, kur istorijos smūgiai būtų juos nubloškę, turi visiškai lygias teises ir vienodą atsakomybę. Tegu rinkėjai neskirsto kandidatų į "amerikonus" ir "vietinius", o sprendžia apie jų galimybes dorai darbuotis aukščiausiam Lietuvos valstybės poste. Pilietinės visuomenės ugdymas ir tautos ūkio atkūrimas – du svarbiausi, vienas nuo kito neatskiriami uždaviniai ir būtų tas atpildas, kurio iš šių rinkimų tikimės. Labai sunkus darbas laukia ir naujojo Prezidento, ir visos tautos. Ar suteiks šie rinkimai viltį, kad Lietuva atsigaus?

Juozas Žygas

Atrodytų, kad Lietuvos ekonomistai ir spaudoje šiomis temomis rašantieji primena graikų orakulus. Juose kanapių dūmais apsvaiginta pitiija sakydavo neaiškius žodžius, kuriuos žyniai dviprasmiškai aiškino. Kitaip negalima suprasti to, kas sakoma arba rašoma. Prieš išleidžiant ir išleidus litus, spaudos leidinių pirmuose puslapiuose mirgėdavo didelėmis raidėmis: – "Doleris – duobė". O už kelių dienų: "Doleris serga, gerai, kad Lietuvos bankas turi jam vaistų". Normaliai galvojantieji tokių nesąmonių nerašytų, o normali spauda tokių rašinių nespausdintų. Juk doleriui Lietuvos bankas ir jo veikla tik tiek terūpi, kaip drambliui uodo zirzimas.

Bet giliau apsvarsčius aiškėja, kad tai nebuvo nesusipratimas, bet sąmoningas žmonių apiplėšimas. Doleris turbūt dėl to buvo "susargdintas", kad žmonės, juos laikantieji kojine, stengtųsi jais atsikratyti. Iš to buvo dviguba nauda tiems, kurie dolerius supirkinėjo ir tiems,

kurie pradėjo verstis pinigų keitimu. Tam labai padėjo valdžios nutarimas, "kad visi atsiskaitymai būtų atliekami tik litais". Ir buvo bandoma tai pridengti tokiu tvirtinimu, kad "visose civilizuotose šalyse, JAV, Didžiojoje Britanijoje ir kt., atsiskaitoma tik nacionalinėmis valiutomis". Vienintelė valdžios įvesta atsiskaitymo priemonė – litas, naudingas tik pačiai valdžiai. "Nereikia meluoti, kad visose civilizuotose šalyse atsiskaitoma tik nacionalinėmis valiutomis. Šiais pinigais valstybinės organizacijos atsiskaito tik su valstybe." ("Lietuvos aidas" 1993 07 15).

Tokie žmonių gasdinimai ir valdžios nutarimai padėjo tik valiutos spekuliantams ir pinigų mainikautojams. Jie, ilgai nesnaudę, surado tarptautinių žodžių žodyne žodį "marža" ir už dolerių iškeitimą pradėjo lupti 10-15-kos procentų maržą. Atsimenu, kad tuo reikalu, gal prieš ketvertą metų, Lemonte per Lietuvos fondo banketą, kalbėjau su keletu mūsų ekonomistų, kurie Lietuvoje buvo patarėjais. Kuomet aš tą maržą paminėjau, tai jie visi šimtaprocentiniai tą reikalą gynė. Jų teigimu, visame pasaulyje taip yra! Įdomu, ką jie dabar pasakytų, kuomet maržos jau nebėra!

Gyventojus apiplėšę ir nuskurdinę (tai apima visą laikotarpį), juos kažkokiais nesusipratėliais hotentotais laikydami, rinkimams artė-

jant, ėmė rašyti, kad Lietuvoje infliacijos jau beveik nebėra! Tikriausia jie tikėjosi, kad žmonės visai nieko nežino ir nesupranta. Žmonės galbūt ir mažai nežino apie tai, kaip Lietuva skolose užsieniui skandinama, tačiau kiekvienas gerai žino, kiek už šildymą reikia mokėti. Nuo šio šildymo pradžios, mokestį už šilumą 20 % pakėlus, dabar 3-jų kambarių buto apšildymas (virtuvė nelaikoma kambariu), būtų virš 400 litų. Tarnautojas, gaudamas apie 750 Lt algą (toks yra mokytojų ir gydytojų atlyginimas), į rankas tegauja tik apie 500 litų. Kas lieka pragyvenimui, sumokėjus už šilumą?

Kadangi žmonės dar neužmiršo sovietinių laikų, tai jie prisimena ir tuometinę "dainele" apie kasdien gražėjantį gyvenimą. "Lietuvoje infliacijos lygi geriausiai atspindi gamintojų kainų rodiklis, parodantis tikrąją infliacijos padėtį. Toks rodiklis sako, kad 1997 metai iš esmės yra neinfliaciniai. Pagal tai Lietuvą jau galima lyginti net su JAV ir kitomis valstybėmis, kurios pasižymi kainų pastovumu", – sakė R. Kuodis, Lietuvos banko makroekonomikos ir prognozavimo skyriaus viršininkas. (Vilnius, gruodžio 5 d. (BNS). Kuomet yra tokių ekonomikos "prognozuotojų", tai nejučia skverbiasi mintis, kad Lietuvą dar didesnės ekonominės nelaimės gali ištikti!

Iš visur – apie viską

(Atkelta iš 2 psl.)

Indija, Kinija, Pakistanas, Turkija, Suomija ir kelios Viduriniųjų Rytų šalys. Amerika jau draudžia minas eksportuoti ir pažadėjo atsisakyti jas naudoti, o turimas sunaikinti iki 2003 m. Kai šią sutartį ratifikuos pasirašiusių šalių parlamentai, visos valstybės turės per ketverius metus sunaikinti savo turimas minas, o per 10 metų privalės pašalinti išdėstytas savo pasieniuose. Spėjama, kad visame pasaulyje žemėje guli apie 100 milijonų sprogstamųjų minų, kurios sužaloja arba nužudo nekaltus civilius. Kai kurios minos yra likusios dar nuo II Pasaulinio karo dienų. Kitos žudo žmones Afganistane, Kongo ir Sudane, kur dar neseniai vyko karo veiksmai. Minų pilna ir buvusioje Jugoslavijoje.

• Texas valstijos gubernatorius George W. Bush pradėjo rinkiminę kampaniją, kalbėdamas apie švietimą. Buvusio JAV prezidento G. Bush sūnus, kuriam šiuo metu – 51 metai, laikomas svarbiu respublikonų partijos kandidatu į prezidentus 2000 metų rinkimuose.

• Japonijoje, Kyoto mieste, įvyko tarptautinė Žemės planetos gelbėjimo konferencija, kuri svarstė, kaip apsugoti atmosferą nuo kenksmingų dūmų ir dujų, ką daryti, kad teršalai nesukeltų klimato pasikeitimų ir oro temperatūros kilimo. Gruodžio 10 d. svarstymas baigėsi, neradus visiems priimtino atsakymo. Buvo laukiama, kad iniciatyvos imtusi turtingesnės pramoninės valstybės, tačiau joms rūpėjo pramonės ir ekonominės plėtros reikalai.

LIETUVOS GYVENIMO ATSPINDŽIAI

Lietuvos Prezidento rinkimų tema

VALDUI – PLOJIMAI, ALMAI – GĖLĖS

Ankstyvą rytą, susirinkę į savo būstinę, Valdo Adamkaus rinkiminio štabo atstovybės Kauno rajono nariai buvo maloniai nustebinti, kad į susitikimus su gyventojais atvyko ne tik kandidatas į Lietuvos Respublikos Prezidentus Valdas Adamkus, bet ir jo žmona, ponė Alma Adamkienė. Tą dieną tokia maloni staigmena kartojosi ne vienoje vietoje. Susitikimuose su žmonėmis gerbiama kandidatai netrūko plojimų, o ponėi Almai – gėlių. Ji vienu kitu paprastu, tikrai nuoširdžiu sakiniu nesunkiai rasdavo raktą į žmonių širdis.

Pirmasis susitikimas įvyko Raudondvaryje – Lietuvos Žemės ūkio inžinerijos instituto salėje, į kurią kaip niekad gausiai buvo susirinkę mokslininkai ir miestelio gyventojai. Ramiai, dalykiškame pranešime V. Adamkus išdėstė savo pagrindines programines nuostatas, įrodymas, kad gerai žino dabartinę Lietuvos padėtį bei turi aiškią jos geresnės ateities viziją. Susirinkusieji atvirai domėjosi V. Adamkaus biografija, aiškinosi, kaip jis keistų esamą padėtį valstybėje, ar jam pakaktų Konstitucijoje numatytų Prezidento teisių, ypač teiravosi apie jo požiūrį į mokslo įstaigų ateitį. Tiek klausimuose, tiek kandidato atsakymuose vyravo atvirumas ir pasitikėjimas.

Tiesa, buvo juokinga žiūrėti, kai, neva iš nuobodumo snaudusios, staiga pašoko iš savo vietų pora vietinių konservatorių aktyvistų ir bandė triukšmingai priekaištauti, kad kandidatas ir apie mokytojų atlyginimus neži-

no, ir su kairiaisiais susidėjo, ir kad buvęs prokuroras E. Bičkauskas jį remia. Beja, tokie patys, tos pačios grupuotės paruošti klausimai kartojosi ir kituose susitikimuose. Reikėjo tik stebėtis, kad kandidatas nepriekaištaudavo, neišsėisdavo, o plačiai nusišypsojęs, labai įtikinamai ir aiškiai atsakydavo į visus klausimus, pasiūlydamas pačioms pagalvoti: kodėl buvęs LTSR generalinis prokuroras (Liudvikas Sabutis-aut.), kuris tvirtindavo visus areštus bei kratas, bet dabar priklauso konservatoriams, yra geras, o buvęs tardytojas, dabar – Centro Sąjungos narys, yra blogas?

Gera prisimenu, kai Sąjūdžio laikas, į bet kurį susirinkimą būtinai atvykdavo nepažįstami žmonės, kurie bandydavo ką nors sujaukti. Žinojome, kad tai saugumiečių darbas. Keista, bet dabar atrodo, kad konservatorių valdančioji dauguma ir jos vietos aktyvistai perėmė tą pačią metodiką.

Ne visi dėstytojai ir studentai sutilpo didžiulėje Lietuvos Žemės ūkio universiteto salėje. Čia kandidatas kalbėjo ir atsakinėjo į klausimus ypač uždegančiai ir žvaliai, tuo ne kartą pelnydamas studentų pritarimą ir plojimus. O klausimai taip pat buvo nelengvi, kartais aštrūs: ar tikrai nepriklausė masonų ložei, kokia bus jo Vyriausybė, ar tikrai nėra susitaręs su V. Landsbergiu, kad nedalyvaus antrajame prezidentinių rinkimų rate, kam siūlytų atiduoti savo balsus, ką darys su žemės ūkiu, kodėl kartu su žaliaisiais pasisakė prieš Ig-

nalinos atominės elektrinės trečiojo reaktoriaus statybą, kaip padės studentams ir jaunoms šeimoms, kaip vertina V. Landsbergio reklamą, kurioje menkinami kiti kandidatai ir t.t. Plojimais ir juoku salė sutiko kandidato atsakymą: "Aš niekam nežadėjau ir nežadu atiduoti savo balsų, nes jie visi bus man reikalingi."

Nemažai Ežerėlio gyvenvietės žmonių, netilpusių į sausakimšą salę, klausėsi V. Adamkaus, būriuodamiesi foje. Kadaiše buvusio didelio durpyno darbuotojams, kaip ir daugeliui žmonių kitose vietose, rūpėjo tie patys klausimai: kaip bus su darbo vietomis, uždabriu, pensijomis. Žmonės tik šiaip taip suduria galą su galu. Ar prie Ežerėlio rengiamos aikštelės laikyti dumbliui, kuris bus atvežamas iš Kauno valymo įrenginių, nebus pavojingos aplinkai, ką jis darys, jei dabartinė Seimo dauguma su juo taip pat nesiskaitys, kaip nesiskaito su dabartiniu Prezidentu? Žmonės ilgai klausinėjo, o išeidami dar stengėsi ir asmeniškai pasikalbėti, pasveikinti ir pažadėti, kad tikrai už jį balsuos. Tik gerokai sutemus, siauru plentu per tamsius Ežerėlio ir Kluoniškių miškus kandidatas su žmona bei juos lydintys rinkiminio štabo nariai skubėjo grįžti ir susitikti su Kauno žmonėmis.

O, jei būtų daugiau laiko ir būtų galima susitikti su tais tūkstančiais žmonių kaimuose, miestuose ir mažuose miesteliuose, paprastai su jais pakalbėti bei jų išklausyti. Gal tada žmonėms ir viltis atsirastų, ir šviesiau taptų, nes

V. Adamkaus rinkiminis stendas Kaune

valdžios keičiasi, didžiųjų partijų vadai giriasi savo patirtimi, žarsto tolimesnius pažadus, o gyvenimas – nė iš vietos. Naujos mintys, naujas požiūris, kurį žmonės mato

Valdo Adamkaus asmenyje, daugeliui siejasi su geresne Lietuvos ateitimi, geresniu jų gyvenimu.

Dr. Leonas Milčius

AMERIKOS LIETUVIS – LR UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIJOS LABIRINTUOSE

Juozas Gaila
PLB atstovas Vilniuje

Šių metų lapkričio mėnesį "Pasaulio lietuvių" žurnale aprašoma, kaip šią vasarą vyksiančiame Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seime iš viso pasaulio suvažiuavę užsienio lietuvių atstovai plojo ir dėkojo Seimo pirmininkui V. Landsbergiui už tai, kad Seimas pripažino Lietuvos pilietybę iki 1940 metų ją turėjusių asmenų vaikams. Visa tai skambėjo labai gražiai. Bet kas iš tikro įvyksta, kai tą pilietybę ir pasą bandoma gauti net ne vaikams ar vaikams, bet gimusiems Lietuvoje ir išsaugojusiems turėtą pilietybę?

PLB atstovybei Vilniuje yra tekę girdėti daug skundų, su kokiais sunkumais ir su kokia biurokratija susiduria užsienio lietuviai, norėdami

gauti lietuvišką pasą arba net jau turėdami tą pasą. Bet pagaliau ir man pačiam teko su tuo susidurti.

Kalifornijoje gyvenantis lietuvis, turintis Lietuvos Respublikos pasą, besirūpinantis žemės atgavimo reikalais Lietuvoje, buvo Agrarinės reformos tarnybos paprašytas atsiųsti savo lietuviško paso kopiją. Amerikoje jis kreipėsi į notarą, kuris padarė to paso kopiją ir ją patvirtino. Patvirtinta kopija buvo atsiųsta į Vilnių giminaitei, kuri nunešė į vertimų biurą išversti į lietuvių kalbą notaro tvirtinimą, po to – į Užsienio reikalų ministerijos Konsulinį departamentą to paso kopiją legalizuoti. Pareigūnei atsisakius legalizuoti, giminaite kreipėsi pagalbos į mane, kaip į to paso savininko jaunystės draugą. Nuėjęs į Konsulinį departamentą, išgirdau tą patį atsakymą: paso kopijos negalima legalizuoti, nes Amerikos notaro patvirtinimo nepakanka. Esą tai turėjo atlikti Amerikoje valstijos sekretorius. Kitaip tariant, paso savininkas turėjo vykti pas valstijos, kurioje jis gyvena, sekretorių, kad šis patvirtintų, jog jo turimo lietuviško paso kopija yra tikra! Man tai pasirodė kažkokia nesąmonė, todėl paskambinau Konsulinio departamento direktoriui Rimantui Šidlauskui, kuris pakvietė mane vėl ateiti, išsiaiškinti pareigūnę ir paprašė dokumentą legalizuoti. Aišku, dar turėjau sumokėti banke 64 litus – konsulinį mokestį ir dar kartą ateiti su užmokesčio kvitu už šį

(Nukelta į 5 psl.)

"Už Valdą Adamkų – už Lietuvos ateitį" vykdomasis komitetas. Sėdi (iš kairės): Vytautas Jasinevičius, Pranas Jurkus, Vytautas Janušis, Stasys Baras, dr. Julius Šmulkštys. Stovi: Tadas Misiūnas, Rimantas Dirvonis, Arūnas Satkus, Anatolijus Milūnas, Leonas Narbutis, dr. Leonidas Ragas, Alė Razmienė, dr. Antanas Razma ir Vytautas Germanas

AMERIKOS LIETUVIS – LR UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIJOS LABIRINTUOSE

(Atkelta iš 4 psl.)

patarnavimą. Buvau beveik įsitikinęs, kad ši pareigūnė gavo papeikimą. Aš, nors ir tris kartus buvau priverstas ateiti į Užsienio reikalų ministeriją, dėl tokio, mano nuomone, menkniekio, galvojau, kad bent ateityje kitiems to neteks daryti. Bet pasirodo, kad klydau. Ir dar kaip...

Į Lietuvą nuolatiniam apsigyvenimui iš JAV atvyko Aleksandra ir Liudas Sagiai. Jie 1953 metais Klyvlende (Cleveland, OH) įkūrė tautinių šokių grupę "Grandinė", kuri tapo lietuvių pasididžiavimu. Per jos eiles perėjo daugiau kaip 600 jaunuolių ir merginų. Koncertuota JAV, Kanadoje, Europoje, Australijoje, Pietų Amerikoje ir Lietuvoje. Sagiai apdovanoti JAV LB Kultūros premija. Aleksandrai Sagienei suteiktas Klyvlendo miesto Garbės merės titulas. Liudui Sagiui įteiktas miesto auksinis raktas. Abu apdovanoti Ohio valstijos Lietuvių Gydytojų draugijos kultūrine premija. 1994 m. Lietuvos Respublikos Prezidentas A. Brazauskas apdovanojo Liudą Sagi DLK Gedimino IV laipsnio ordinu, o Kultūros ministerija paskyrė Sagiams Juozo Linigio premiją.

Ir štai Sagiai, amžiaus naštos slegiami, atsiduria savo tėvynėje. Liudui, ligos prikaustytam prie lovos, reikia nuolatinės priežiūros. Abu nori gauti Lietuvos pasus. Aš džiaugiuosi, kad galiu jiems patarnauti.

Lapkričio 15 d. aplankau juos ir paimu visus jų dokumentus paso gavimui. O tų dokumentų – visa šūsnis: ir metrikai, ir užsienio pasai, ir kiti įvairūs dokumentai su nuotraukomis – iš Lietuvos, Vokietijos ir JAV. Lapkričio 18 d. nunešu visus dokumentus į Migracijos departamen-

tą. Vyr. inspektorė kalba su akcentu, tačiau labai mandagiai ir tikrai stengiasi viską išaiskinti. Yra visi reikalingi dokumentai, tačiau Sagiai Amerikoje pasikeitė pavardę iš Sagevičių į Sagius, todėl reikia pavardės keitimo dokumentus nunešti į JAV konsulatą patvirtinimui, po to į vertimų biurą – išversti į lietuvių kalbą, o tada į Užsienio reikalų ministerijos Konsulinį departamentą legalizavimui. Tik tada vėl reikia juos atnešti į Migracijos departamentą. Be to, ji duoda ir keletas formų, kurias Sagiai turės užpildyti. Viena iš jų – prašymas įgyti Lietuvos Respublikos pilietybę. Kodėl gi jie turi prašyti pilietybės? Juk jie – ją išsaugoję!

Kaip ten bebūtų, nuvežu tas formas Sagiams užpildyti ir vykstu į JAV konsulatą. Deja, JAV konsulas tokiais reikalais priima tik ketvirtadienio popietę ir penktadieniais, tad turiu laukti savaitės pabaigos. Ketvirtadienį mane maloniai priima konsulė. Nenorėdama rašyti ant dokumento originalo, ji padaro jo kopiją ir patvirtina. Už patarnavimą visgi tenka sumokėti 80 litų. Kitą dieną nuvežu tuos dokumentus į vertimų biurą. Čia sumoku 48 litus, o vertimą gausiu kitą savaitę. Už kelių dienų gaunu vertimą, sumoku banke konsulinį mokestį – 200 litų už dviejų asmenų dokumentus – ir skubu į Konsulinį departamentą. Beje, už patarnavimus Konsuliniame departamente kainos nepiliečiams yra tokios: 100 litų, jei dokumentą nori gauti kitą dieną, 80 litų – jei už 72 valandų ir 40 litų – po penkių darbo dienų.

Konsuliniame departamente 10 val. ryto vėl randu dvi tas pačias jaunas moteris. Viena jų peržvelgia dokumentus ir tuoj pareiškia, kad

JAV konsulė nėra uždėjusi "afidavito", o ji be to negalinti legalizuoti. Negaliu patikėti, kad vėl norima mane gauti. Perpykęs tariau, kad pas konsulę tikrai vėl neisiu ir prašau, kad tuoj pat legalizuotų. Ji pradeda man aiškinti kažką apie Hagos konvenciją. Nutraukiu ją ir prašau, kad skambintų departamento direktoriui Rimantui Šidlauskui. Jo nėra, bet bus už valandos. Vienuoliktą valandą aš vėl ministerijoje. Dabar man pasakoma, kad ateičiau 12 val. Atsakymas bus duotas raštu. Taip pat užsirašo mano adresas ir telefono numeris. Išeinu su mintimi, kad sąmoningai esu tų moterų gainiojamas, tačiau tikiuosi, kad šis reikalas pasieks departamento direktorių Rimantą Šidlauską ir sulauksiu jo skambučio. Nesulaukęs skambučio nei tą, nei kitą dieną, ketvirtadienį skambinu pats. Jis nustemba, kad aš negavęs jo paaiškinimo raštu (pasirodo, turėjau ateiti ir pasiimti), bet pakviečia mane ateiti už valandos.

Departamento direktoriaus Rimanto Šidlausko kabinete – ne tik jis, bet ir jo pavaduotojas Artūras Žurauskas bei Dalia Šalkauskienė – viena iš tų dviejų anksčiau sutiktų moterų. Aš pradėdau kalbą nuo mano pirmojo apsilankymo, kai buvo atsisakyta legalizuoti lietuviško paso kopiją. Direktorius tuoj pareiškia, kad jis, legalizuodamas tą kopiją, nusižengė įstatymams ir net gali būti baudžiamas. Kitaip tariant, rizikuodamas padarė man paslaugą, tačiau daugiau to daryti negalės ir dėl to Sagių pavardės keitimo dokumentų negali legalizuoti. Lietuva yra pasirašiusi Hagos konvenciją dėl užsienio valstybėse išduotų dokumentų legalizavimo ir šiuos dokumentus

turėjo legalizuoti JAV Ohio valstijos sekretorius. Sagių atveju, reikia kreiptis į Office of Secretary of State, Columbus, Ohio. Bet ar iš tikro tik taip? Išsitraukiu atsineštą Lietuvos Respublikos Generalinio konsulato JAV informacinį lapelį. Jame rašoma: "Dokumentų, išduotų JAV-se kopijos turi būti patvirtintos JAV notaro. Tik notariškai patvirtintos dokumentų kopijos bus legalizuotos LR Generalinio Konsulato New York'e". Taigi net

kopijos, patvirtintos JAV notaro, gali būti legalizuotos konsulate, o čia juk ne kopijos, bet originalai, kuriuos patvirtino JAV konsulė!

Pareigūnai nutraukia mane teigdami, kad konsulė tik patvirtino, kaip notarė, jog dokumentų kopijos yra tikros. Jie turėjo būti legalizuoti konsulinėje įstaigoje arba JAV patvirtinti pažyma "Apostille" ir t.t. Tiesiog nuostabus visų trijų sugebėjimas surasti vieną po kitos (Nukelta į 6 psl.)

Balys Auginas

PRIEBLANDOJ

*ŽOLĖ neturi rasos,
Akys – ašarų,
Širdis – sudžiūvus į pintį —
Netekę senolių drąsos,
Siūbuojame stagaru
Ir nesiryžtam
Protėvių žemę apginti —
Vienybės žiedą
Senolių vainikan
Į pintį! —*

*Medis negali augti
Jūroje ar debesyse —
Ir žmogus neturi
Pavirsti į akmenį! —
Pasauliui turime šaukti
Gyvąja lietuviu dvasia —
Juk ji plaka tavy —
(Bet jos tu neatmeni!) —*

*Nesiūbuokime stagaru,
Neparduokime savo Tėvynės —
Mums ryžto reikia —
Ne ašarų! —
Mums reikia Maironio gadynės
Ir Daukanto šventų
Neįžengiamų girių! —*

*Mūsų žemė – duona senolių —
Svetimam nei riekės nedalink! —
Nes paliksi natango ir prūso
Palaidotu broliu —
Be Tėvynės ir be tautos —
Mes būsime mirę —*

*Atminimui neliks nė akmenų,
Nei genties gyvybės paminklo —
Ir tauta kapuose tik gyvens!*

Balys Auginas

Kilniam ir tauriam

A. † A.

DR. LEONUI KRIAUČELIŪNUI

užbaigusiam šią žemiškąją kelionę, jo liūdinčią žmoną IRENĄ, dukras VIDĄ ir JOLITĄ su šeimomis, vaikaičius KRISTINĄ ir JUSTINĄ JONUŠUS ir kitus gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

Leokadija ir Juozas Žvyniai

St. Petersburg Florida

Liudas ir Aleksandra Sagiai (kairėje) su "Grandinė" vadovais ir šokėjais V. Klorio nuotr.

AMERIKOS LIETUVIS – LR UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIJOS LABIRINTUOSE

(Atkelta iš 5 psl.)

kliūtis, kodėl jie negali legalizuoti. Pagaliau, aš atsiverčiu "Valstybės žinių" š.m. rugpjūčio 22 d. Nr. 78 ir cituoju Konsulinio dokumentų legalizavimo instrukciją, patvirtintą Užsienio reikalų ministerijos 1997 m. liepos 21 d. įsakymu Nr. 39:

"Nesant abejonių dėl pateikto legalizavimui dokumento teisėtumo ir pagrįstumo, Konsulinio departamento pareigūnas turi teisę jį legalizuoti ir be minėtojo tarpinio legalizavimo".

Perskaitęs klausiu, kokias abejones jie gali turėti dėl šių dokumentų. Juk čia yra originalai su Sagių nuotraukomis ir senųjų, ir pakeistų pavardžių parašais. Jus labai lengva palyginti su jų užsienio pasais (su senąja pavarde) ir amerikietiškais pasais (su naująja pavarde). Sagiai yra žinomi visai išeivijai, jie yra apdovanoti paties Lietuvos Prezidento A. Brazausko...

Čia departamento direktorius Rimantas Šidlauskas mane nutraukia, nes aš... remiuosi emocijomis, o jie turi vadovautis įstatymais. Apskritai mes, užsienio lietuviai, jį stebiname savo emocijumu. Jis net pamini atvejį, kai vienas užsienio lietuvis, atgaudamas pilietybę, atsisakė pasirašyti pasižadėjimą. Dabar jau tikrai tampa emociingas ir jam atrėžiu, kad manęs tai visai nestebina. Greičiausia tas lietuvis pabėgo iš Lietuvos, artėjant antrajai bolševikų okupacijai, nes pirmosios metu jau buvo išstremiamųjų sąrašė. Išeivijoje per pusšimtį metų jis ne tik išliko lietuviu, bet aukojo savo sunkiai uždirbtas lėšas lietuvių reikalams, varstė Amerikos senatorių duris, kad okupuotos Lietuvos būtų numarinta ir Lietuva nebūtų ištrinta iš pasaulio žemėlapių. Tikėti, kad sovietinė imperija subyrės ir Lietuva taps laisva, galėjo tik tas, kuris sugebėjo vadovautis ne tik

protu, bet ir jausmais. Ir štai: Lietuvai atgavus laisvę, pasirodo, kad tas žmogus nėra jos pilietis ir turi prašyti... pilietybės.

Grižtu į atstovybę nežmoniškai sukrėstas. Ar būčiau kada tikėjęs, kad to susilauksiu savoje tėvynėje? JAV konsulate, nunešęs Sagių dokumentus, buvau vėl maloniai konsulės sutiktas. Ji domėjosi Sagių gyvenimu, o sužinojusi apie jo ligą, pareiškė užuojautą ir prašė perduoti linkėjimus laimingai čia iškurti.

Lietuvos konsuliniam departamente lankiausi penkis kartus. Ir nors direktoriaus pavaduotojas Artūras Žurauskas man dėstė, koks tiesiog fantastinis dokumentų skaičius legalizuojamas, nemačiau ten nė vieno lankytojo. Kabinete sėdėjo dvi jaunos moterys. Jų veidai – tartum bejausmės kaukės. Jos neparodė nė mažiausio susidomėjimo, kas tie žmonės, norintys apsigyventi Lietuvoje. Neparodė nė mažiausio noro paieškoti įstatymuose būdo, kaip legalizuoti jų dokumentus. O juk tas būdas yra ir jos turi teisę jį pritaikyti!

Tačiau labiausiai stebinantis yra departamento direktoriaus Rimanto Šidlausko elgesys. Jis dalyvavo Lietuvos Respublikos Prezidento A. Brazausko sudarytoje PLB ir LR Seimo komisijoje, kurioje buvo svarstomos Pilietybės įstatymo pataisos. Taigi jis yra puikiai susipažinęs su užsienio lietuvių sunkumais ir jų skundais. "Veido" žurnale skaičiau apie jo sugebėjimus derybose su Rusija ir net ambasadorystę ateityje. Argi galima patikėti, kad toks asmuo imtų teigti, jog JAV gyvenantis lietuvis turi kreiptis į Amerikos valstijos sekretorių, kad šis legalizuotų jo lietuviško paso kopiją?

Pasui gauti Lietuvoje buvo reikalingos trys nuotraukos. Viena – pase, o kam kitos dvi? Išeivijoje juokauja-

ma, kad jei viena buvo pasiųsta į Maskvą, tai vistiek kita liko Vilniuje. Tad kodėl Vilniuje negalima patikrinti, ar pasas tikrai buvo išduotas tam asmeniui ir ar paso kopija yra tikra?

Palyginkime, kaip Amerika elgiasi su savo piliečiais. Štai šiemet liepos mėnesį Vilniuje besilankantis Amerikos lietuvis 9 val. ryto apsižiūrėjo, kad pametęs savo amerikietiškąją pasą, o jo skrydis į Ameriką – už trijų valandų. Nueina jis į JAV konsulatą, tačiau Amerikoje tuo laiku – 2 val. nakties ir konsulė negali susisiekti su Vašingtonu bei patikrinti, ar tas asmuo tikrai yra JAV pilietis. Paskambina ji man ir kitam Vilniuje gyvenančiam JAV lietuviui pasitikrinti, ar mes tą asmenį pažįstame ir galime patvirtinti, kad jis – JAV pilietis. Mūsų dviejų teigiamo atsakymo pakanka ir konsulė išduoda pasą, kad šis galėtų laiku išvykti. Argi analogišku atveju taip pasielgtų departamento direktoriaus Rimanto Šidlausko vadovaujama įstaiga?

Tai ir yra skirtumas tarp dviejų valstybių. Vienoje žmogus yra gerbiamas ir vyriausybės pareigūnai jam tarnauja. Kitoje, deja, mano tėvynėje, valdininkas elgiasi tartum prokuroras. Jis kuo kruopščiausiai ieško įstatyme skirsnio, kuriuo pasiremdamas galėtų jį, besikreipiantį, atstumti ir gainioti. Ir tai daro ne kokie iš sovietmečio likę pareigūnai, gal ir jaučią neapykantą išeivijai, bet jauni žmonės, iš kurių norėtum tikėtis vakarietiško požiūrio. Skaudu yra užsienio lietuviui, pusšimtį metų svajojusiam apie laisvą, nepriklausomą Lietuvą. O ypač skaudu yra tam, kuris ten ne dolerius kalė, bet savo jėgas ir laiką skyrė lietuvių kultūros skleidimui ir lietuvių išlaikymui. Ir štai su kuo jis susiduria, grįžęs į savo išsvajotą tėvynę!

PADĖKOS LIETUVOS VYČIAMS

Lietuvos Vyčių organizacijos padalinys "Pagalba Lietuvai" neseniai vėl sulaukė padėkos laiškų.

Šiaulių rajono ligoninės direktorė L. Kavaliauskaitė: "Mes esame labai dėkingi už jūsų labdarą. Telaimina Jus Dievas!".

Vilniaus Caritas pirmininkas Balys Stankus: "Esame dėkingi už medikamentus, kuriuos gavome per seselę vienuolę Doloritą Butkutę. Jūsų labdara mūsų vargstan-

tiems žmonėms yra labai reikalinga ir įvertinta."

Panevėžio Caritas direktorė Janina Serenienė: "Norime išreikšti mūsų nuoširdžiausią padėką už paaugotus vaistus. Jie bus naudojami vargstantiems Panevėžyje. Mūsų vaistinės lentynos buvo beveik tuščios, tad jūsų siuntta buvo gauta tuo laiku, kai ji buvo labai reikalinga. Linkime jums sėkmės jūsų kilniuose darbuose".

Dievo meilės misionierių

labdaros organizacijos namų, esančių Vilniuje seselė Marie John: "Gavome jūsų dosnią piniginę dovaną. Esame dėkingi. Mūsų organizacija dirba Vilniuje ketvirtus metus. Mes aplankome sergančius, negaluojančius ir vyresnio amžiaus. Kiek galėdami padedame benamiams, parūpiname jiems maisto ir rūbų. Prašome, kad prisimintumėte mus ir mūsų vargstančiuosius savo maldose".

Regina Juškaitė-Švobienė

**Sveikiname "DIRVA" su artėjančiomis
Šventėmis ir linkime toliau likti tokiai pa-
čiai įdomiai ir įvairiai, kaip ir 1997-siais!**

ALTS-gos VALDYBA

**Šv. Kalėdų ir Naujųjų 1998 metų proga
sveikiname Lietuvių Tautinio kultūros fondo
narius, rėmėjus ir visą lietuviškąją visuo-
menę, linkėdami visiems linksmų švenčių,
geros sveikatos ir sėkmės. Dėkojame už
Jūsų paramą mūsų siekiams bei numaty-
tiems darbams tėvynės Lietuvos gerovei**

**Lietuvių Tautinio kultūros
Fondo valdyba:**

**Stasys Briedis
Petras Buchas
Oskaras Kremeris**

**LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ,
LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ!**

**Džiaugsmo, laimės, puikios
nuotaikos ir sveikatos
Jums, brangūs tautiečiai, linki
Lietuvos Respublikos
Generalinio konsulato Niujorke
darbuotojai**

**Dr. Petras Anusas
LR Generalinis konsulas Niujorke**

**Gražių švenčių ir kūrybingų 1998-tų
metų linkime redaktoriui, gerb. dr. Jasaičiui
ir kitiems "Dirvos" darbuotojams – tobulinant
lietuvių spaudą**

**Ir visiems – užuojautos, netekus A+
Kriaučeliūno, didžio lietuvių ir gero "Dirvos"
rėmėjo**

Su pagarba –

Alė Rūta ir Edmundas Arbai

Santa Monica

**Korpl Neo-Lithuania Vyr. Valdyba,
šiemet švenčiant korporacijos 75 m.
jubiliejų, Šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų proga
nuoširdžiai sveikina visus korporantus ir
korporantes, nežiūrint, kur jie bebūtų,
besirūpinantys šviesesne Lietuvos ateitimi.
Linkime sukaupti visas pastangas, siekiant
tautos gerovės, vadovaujantis šūkiu "Pro
Patria"**

Korpl Neo-Lithuania Vyr. valdyba

**Daiva Meilienė
Eduardas Modestas
Algis Augaitis
Vita Girdvainienė
Vaclovas Mažeika**

OPEROS SOLISTĖS GIMTADIENIS

Jurgis Janušaitis

Lapkričio 16 d. Ormond Beach, FL. gyvenanti Lietuvos operos solistė Juozė Krištolaitytė-Daugėlienė atšventė savo garbingo ir prasmingo gyvenimo aštuoniasdešimtąjį gimtadienį. Iškilmingą Jubilatės pagerbimą lapkričio 17 d. suruošė jos mylimas vyras – visuomenininkas, žurnalis-

tas Jonas Daugėla. Pagerbimas pradėtas šeimos padėkos šv. Mišiomis, kurias Prince of Peace bažnyčioje, Ormond Beach, aukojo kun. Ričardas Grasso. Jis pamaldų pradžioje ir pamoksle prisiminė Lietuvos dukrą, žymią solistę, daug metų dainuojančią ir

mūsų telkinyje. Šias šeimos šventės pamaldas praturtino gražiai skambėjusios, šiai progai parinktos "Sietyno" choro giesmės. Šv. Mišių aukoje prisiminta Juozės Krištolaitytės šeima – tėvai, broliai, seserys ir amžinybėn išėjusių pamaldų dalyvių tėvai.

Tuoju po pamaldų į parapijos salę susirinko apie 80 Juozės ir Jono Daugėlų pakviestų artimiausių bičiulių. J. Daugėla, pasveikinęs susirinkusius, trumpai paminėjo, kad jo žmona Juozytė nuo pat vaikystės yra pamilusi dainą ir giesmę. Dainavusi ir giedojusi, eidama mokslus ir pasilikusi muzikos pasaulyje. Igi jusi atitinkamą išsimokslinimą, ji tapo Lietuvos operos soliste. Lietuvoje giedojusi bažnyčiose, koncertavusi Lietuvoje ir kituose kraštuose. Su daina ji niekada nebesiskyrė. Dainuodama guodė ištremtuosius iš tėvynės Vokietijoje. Dainuoja Amerikoje iki šių dienų. Daina yra jos gyvenimas, jos džiaugsmas ir viltis.

Po šio žodžio solinezantė Juozytė, akomponuojant muz. Antanui Skriduliui, atliko solo labai išpūdingą dainos ir žodžio montažą. Ji padainavo "Vai gražu" (muz. A. Kačanausko, žodžiai K. Binkio), "Prisiminimas" (muz. A. Kačanausko, žodž. E. Mieželaičio), po to padeklamavo iš savo rinktinės "Nedainuoti žodžiai" eilėraščių (Nukelta į 8 psl.)

KGB LIETUVOJE

Arvydas Anušauskas

(Tęsinys. Pradžia – 42 nr.)

1950-1952 m. iš 18 625 atleistų agentų 13 371 neteikė reikalingų žinių, 124 teikė klaidinančius pranešimus, 449 dirbo pagrindžiui, 536 net neslėpė užverbavimo fakto. Kai kurių iš jų net nebuvo gyvųjų tarpe.

1954 m. susikūręs KGB, nors lyginant su MGB aparatu kelis kart sumažėjo, darbą stengėsi organizuoti ne menkesniu mastu, nors ir nebegalėjo remtis masiniais suėmimais. KGB struktūra tobulėjo išstisus dešimtmečius, kol pasiekė, kad kiekvienas skyrius kuruotų griežtai apibrėžtą visuomenės dalį. Viso saugumo komiteto pagrindinės funkcijos buvo kova su užsienio (t.y. "priešo") specialiujų tarnybų žvalgomąja ir ardomąja veikla ("kontržvalgyba"), o taip pat – kova su "nacionalizmu ir antisovietine veikla". Būtent šias funkcijas įgyvendino KGB ir pagal atitinkamų skyrių pavadinimus vadino 5-a (t.y. politinio sekimo) ir 2-a (t.y. kontržvalgybos) linijomis. 5-a linija vykdytas darbas, išaiškinant antisovietinių pasireiškimų, anoniminių laiškų ir šūkių autorius. Vien 1967-1976 m. buvo ieškoma stambiausiuose miestuose išplatintų 1366 atsisaukimų autorių. Kiti darbuotojai kontroliavo darbą 116 agentų, kurie veikė tarp Vilnių lankančių iš kapitalistinių šalių atvykstančių užsienio turistų, tarp aukštųjų mokyklų, technikumų ir profesinių mokyklų dėstytojų ir mokytojų, moksleivių ir studentų, sporto organizacijų darbuotojų ir į užsienį vykstančių sportininkų. Žodžiu, buvo stebima pati judriausia ir sunkiai kontroliuojama visuomenės dalis. Kiekvienas KGB operatyvinis darbuotojas prižiūrėjo jam skirtas aukštąsias ar vidurines mokyklas. Vienas operatyvininkas su 17 agentų kontroliavo Vilniaus inžinerinį statybos instituto (dabartinį Vilniaus Gedimino Technikos universiteto) darbuotojus ir studentus. Taip KGB gaudavo žinių apie akademinės visuomenės dalies ir jaunimo nuotaikas bei nuostatas. Iš agentų pranešimų buvo sudaromos santraukos KGB informaciniais biuleteniais, o kartais atsirasdavo pretekstas ir platesnio masto operatyviniam darbui, t.y. pradėti operatyvinio išaiškinimo, patikrinimo ar sekimo bylas.

2-osios linijos darbuotojai buvo pasidaliję funkcijas ir visą Vilniaus miestą. Vienas skyrius kontržvalgybinį

darbą, kurį KGB-istai suprato kaip užsieniečių sekimą, jų kontaktų su Lietuvos piliečiais fiksavimą ir pan., organizavo Vilniaus viešbučių "Neringos", "Gintaro", "Vilniaus" restoranuose ir kavinėse (Kaunas ir didžioji Lietuvos teritorijos dalis buvo uždara užsieniečiams). Tik vienas minėto skyriaus poskyris turėjo 103 agentus, tarp kurių 59 mokėjo užsienio kalbas. Kiti 2-a linija dirbę saugumiečiai organizavo valstybinių paslapčių saugojimą "režimo" objektuose (karinio – pramoninio komplekso įmonėse), karinius užsakymus vykdančiuose mokslinio tyrimo instituteuose.

Agentai tobulėja

Nors agentai buvo gana plačiai naudojami, jų skaičius nuo šešto dešimtmečio gerokai sumažėjo. 1959 m. buvo 6537 veikiantys agentai, o 1977 m. – 4860. Pakito ir jų sudėtis. Šeštajame dešimtmetyje tarp agentų buvo daug bemokslų žmonių, o aštuntajame dešimtmetyje buvo net 1803 agentai, igiję aukštąjį išsilavinimą, 2041 – vidurinį. Panaši sudėtis išliko iki 1991 metų, nors kasmet agentūra atsinaujindavo 5-7 %. Tokie KGB agentai kasmet pateikdavo po 3-4 pranešimus (tiksliau – tiek teikdavosi užrašyti KGB operatyviniai darbuotojai), o 1-ojo (užsienio žvalgybos) skyriaus agentai – po 10-11 pranešimų.

Be Vilniuje veikusio centrinio KGB aparato, turėjusio iki 700 darbuotojų, didžiulės operatyvinių darbuotojų ir jų kontroliuojamų agentų grupės buvo sutelktos kitų miestų skyriuose: Kaune – 142 darbuotojai ir 682 agentai (1976 m.), Klaipėdos ir Lietuvos jūrų baseino skyriuje – daugiau kaip 70 operatyvinių darbuotojų ir 755 agentai (1978 m.), Šiaulių m. – 26 darbuotojai ir 268 agentai (1978 m.), Panevėžio m. – 15 darbuotojų ir 82 agentai. Kaimiškuose rajonuose dirbdavo po 3-4 operatyvinius darbuotojus, rinkusius informaciją vidutiniškai iš 50 agentų kiekviename rajone (nelygu kokiam – nuo 16 iki 102 agentų).

Pagrindiniais sekimo objektais Lietuvoje buvo ne tik 18 tūks. žmonių teistų, už "valstybinius nusikaltimus", 33 tūks. iš tremties grįžusių šeimų ir 700 katalikų dvasi-
ninkų, bet ir pusė milijono žmonių, susirašinėjančių su giminėmis ar draugais kapitalistinėse šalyse.

Solistė J. Krištolaitytė-Daugėlienė, švenčianti savo jubiliejinį gimtadienį
J. Daugėlos nuotr.

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ! LAIMINGŲ NAUJŲJŲ 1998-JŲ!

Sveikiname visus ALTS-gos narius, Jūsų šeimas bei draugus, linkėdami, kuo geriausios kloties, sveikatos ir vilčių išsipildymo Jūsų gyvenime

ALTS-gos VALDYBA

MIELI PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS ŠEIMOS NARIAI, BRANGŲS TĖVYNĖS LIETUVOS SESĖS IR BROLIAI

**KAI ŽEMĖJE IR ŠIRDYJE SKAMBA ŠVENTIŠKOS GIESMĖS, KAI KALĖDŲ ŠVIESI ŽVAIGŽDĖ MUS VEDA VILTIES IR RAMYBĖS TAKAIS, MUMS PROGA AKIMIRKAI SUSIKAUPTI PRIE KŪČIŲ STALO, APŽVELGTI NUEITĄ KELIĄ, ĮVERTINTI NUGALĖTUS SUNKUMUS IR, PASIRUOŠUS NAUJIEMS LIETUVYBĖS IŠLAIKYMO UŽDAVI-
NIAMS, TIESTI GAIRĖS Į ATEITĮ.**

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VALDYBA JUMS LINKI NAUJO RYZTO, SĖKMĖS IR IŠTVERMĖS, UŽTIKRINANT LIETUVAI IR LIETUVIUI IŠEIVIJOJE ŠVIESENĮ RYTOJŲ.

Vytautas Kamantas, Rimas Baliulis, Tomas Bartusevičius, Danutė Čornij, Regina Kučienė, Rasa Kurienė, Milda Lenkauskienė, kun. Edis Putrimas, Algis Rugienius, Audrius Šileika, prof. dr. Vytis Viliūnas, Gabrielius Žemkalnis, Horstas Žibas

OPEROS SOLISTĖS GIMTADIENIS

(Atkelta iš 7 psl.)

"Balti beržai". Skambėjo Ramunės arija iš operos "Gražina", eilėraštis "Laiškai", arija iš operos "Traviata" ir kt.

Koncertas artėjo prie pabaigos. Dar pasigėrėjome daina "Piemenaitė" ir Vilijos arija iš operetės "Linksmoji našlė". Šį neilgą, bet jausmingą koncertą jubiliatė baigė daina "Mano sieloj šiandien šventė". Salėje – audringi plojimai. Iškilmų dalyviai dėkingumą išreiškė, plodami atsistoje. Koncerto klausėsi ir pagerbime dalyvavo kun. Ričardas Grasso, kuris palinkėjęs Aukščiausiojo palaimos gyvenime, palaiminės vaišės ir šventės dalyvius, išskubėjo pas ligonius.

Solistę "Sietyno" vardu sveikino ilgamečiai choristai dr. Serafina Sukarevičienė ir Juozas Paliulis. Jie įteikė jai simbolinę dovaną – gražių raudonų rožių puokštę. Juozė padėkojo sietyniečiams, žadėdama dar daug metų dainuoti.

Visų draugų ir šventės dalyvių vardu sveikino rašytoja Birutė Pūkelevičiūtė ir operos solistas Antanas Sprindys. Jie jubiliatei įteikė visų dalyvių pasirašytą, dail. Juozo Sodaicio paruoštą me-

nišką adresą. Birutė Pūkelevičiūtė, įteikdama adresą, kalbėjo: "Tau, miela Juozyte, šiandien priklauso rožės, žvaigždės, gražiausi žodžiai ir skambiausia muzika, lyg spindinti sukaktuvių diadema. Tad kokie brangakmeniai ją puošia? Prisiminiau operą "Tosčą", kurioje dainuojama, kad gyvenimas buvo skirtas vien tik menui, vien tik meilei. Aš manau, kad tie žodžiai tinka ir Tau..."

Po Birutės Pūkelevičiūtės jautraus sveikinimo, savus linkėjimus išsakė ir operos sol. Antanas Sprindys, sugrįždamas į nuskubėjusius metus, kada drauge dainavo Tėvynėje. Trumpus nuoširdžius sveikinimus išreiškė LF igaliojantis žurnalistas Jurgis Janušaitis, Lietuvių Fondo valdybos ir tarybos vardu padėkodamas Juozytei ir Jonui Daugėlams už stambius LF įnašus, remiant kultūrinę veiklą. Jis palinkėjo su daina dar daug metų džiaugtis gražiu Floridos dangumi.

Jubiliatė šia proga gavo daug gražių sveikinimų iš Lietuvos, nuo savo kolegų, visuomenininkų ir draugų, o taip pat ir iš Baltųjų rūmų – prezidento B. Clinton sveikinimą.

Pabaigoje dar kartą jautrų

padėkos žodį tarė solinezan- tės vyras J. Daugėla, išreiš- damas nuoširdžią padėką vi- siems draugams, savo valdy- bai, visiems prisidėjusiems prie šios šventės suruošimo. Padėkos žodį tarė ir pati iš- kilmų "kaltininkė". Ji dėkojo savo mylimiems tėveliams už duotą gyvenimą, giminėms ir draugams, buvusiems kole- goms, mylimam vyrui Jonui už šią gražią šventę. Dėkojo Dievuliui už duotą talentą, išgyventus metus, už kiekvie- ną dieną.

Šios šventės programai gražiai, su jumoro intarpais, vadovavo uolus visuomeni- ninkas, žurnalistas Algirdas Šilbajoris. Šventė baigta, vi- siems dalyviams sustojus ra- tu, susijungus rankomis ir išpūdingai aidint "Žemėj Lie- tuvos ažuolai žaliuos"

Šio gimtadienio proga Tėvynės Mylėtojų draugija išleido Juozės Daugėlienės eilėraščių rinktinę "Nedai- nuoti žodžiai". Tai jos ilga- metė kūryba, apimanti įvai- rius laikotarpius. Eilėraščiai – patriotiniai, atspindintys au- torės meilę tėvams, gimtajam kraštui, Tėvynės ilgesį. Kny- ga – 127 puslapių, gražiai iš- leista. Juozės pagerbimo me- tu daug kas šią knygą įsigijo, o autorė įrašė autografus.

Sukaktuvininę J. Daugėlienę sveikina sietyniečiai – dr. Serafina Sukarevičienė ir Juozas Paliulis

J. Daugėlos nuotr.

KULTŪROS ŽURNALAS "NAUJASIS ŽIDINYS"

Baigiantis metams, labai verta prisiminti, kad Lietuvos katalikai intelektualai leidžia puikų kultūros žurnalą "Naujas židinis". Verta jį užsiprenumeruoti 1988 metams. Žurnalas išeina kas mėnesį, 100 puslapių didelio formato leidiniu. Jame gvildenami religijos, filosofijos, literatūros, meno, politikos ir visuomeninio gyvenimo klausimai. "Naujojo židinio" metinė prenumerata su persiuntimu oro paštu – 44 doleriai. Čekį rašykite "Franciscan Monastery" vardu ir siųskite šiuo ad-

resu: Rev. Leonardas Andrie- kus, P.O. Box 980, Kenne- bunkport, Maine 04046, USA. Kun. L. Andriekus

**Sveikinu visus
Cleveland, OH ir kitų
vietovių lietuvius
su šventomis Kalėdomis
ir Naujaisiais Metais**

Antanas Jonaitis

Gulfport, Florida

Dr. Viktoras STANKUS

**šv. Kalėdų ir Naujųjų 1998 Metų
proga sveikina AŲA brolio JU-
LIAUS vaikučius – KRISTINĄ ir
ANDRIUKĄ, jų senelius –
ELEONORĄ ir KAZIMIERĄ
GAIŽUČIUS, savo tėvelius
MARIJĄ ir IGNĄ STANKUS,
kitus gimines, draugus ir
pacientus**

**Sveikinu visus "Dirvos" darbuotojus
su šv. Kalėdom
ir Naujaisiais Metais,
linkėdama Aukščiausiojo Palaimos**

Josų Stasė Prekerienė

San Jose, CA

**Sveikiname "DIRVOS" darbuo-
tojus ir Cleveland'o Lietuvių Pensi-
ninkų klubo narius bei visus Cleve-
land'o lietuvius su Kalėdų šventė-
mis, linkėdami jiems daug džiaugs-
mo, geros nuotaikos ir gausių svei-
katos bei laimės dovanų Naujuose
1998 Metuose**

*Cleveland'o Lietuvių Pensininkų
klubo valdyba: Jonas Balbatas,
Stepas Butrimas, Nora Čečienė,
Jonas Citulis, Regina Čiuberkienė,
Jonas Kazlauskas, Jurgis Malskis,
Vytautas Staškus*

**Gerbiame Dr. Jonui Jasaičiui,
"DIRVOS" redaktoriui**

**Cleveland'o Lietuvių Pensininkų klubo
vardu sveikinu Jus, Gerbiame Redaktoriau,
su Kalėdų šventėmis, linkėdamas tyro
džiaugsmo, geros nuotaikos ir gausių svei-
katos bei laimės dovanų Naujuose 1998
Metuose**

Su geriausiais linkėjimais

**Jurgis Malskis
Pimininkas**

Mielai "Dirvai"

**Kalėdų Švenčių ir Naujųjų metų proga
Cleveland'o "LITTS" Žvejų klubas svei-
kina "Dirvos" veikėjus ir visus lietuvius,
skaitančius "Dirvos" laikraštį.**

**Ta pačia proga prašom priimti mūsų
kuklią auką "Dirvos" išlaidoms padengti
Su pagarba**

Cleveland'o "Litts" Žvejų klubas

Vladas Vijeikis

PATRIOTIZMO KAINA

Visi, kiek dar mūsų belikę, trokštame būti patriotais. Per daugelį metų širdimi ir doleriais šliejomės prie savųjų. Bet šiandien širdies atrodo nebereikia. Savo tėvynės meilę turi pareikšti, plačiai atidarydamas gana supliuškusią piniginę. Štai poros mėnesių patriotinės išlaidos:

Lietuvos vaikų pagalba, balius – \$300.

Balzeko muziejuje pagerbimas – \$200.

Jaunimo centro jubilėjus – \$80.

Metų pabaiga, tad reikia užsisakyti laikraščius – \$250.

Prezidentiniams kandidatams – \$100.

Aštuoni koncertai iš Lietuvos – \$240.

Aukos įvairiems geriems tikslams – \$100.

Iš viso – \$1,270.

Čia sunku įskaityti žmonių sukneles. Negi ji į renginius eis su ta pačia. Pažįstamos žvilgčios su pašaipia šypsenėle. Pensininkui teks skolintis ar eiti į lombardą ir ką nors užstatyti. Žinoma, einant į tuos renginius, žmoną galima palikti namie. Išlaidos gerokai sumažėtų. Bet juk reikės grįžti. Gyvenimas gali pasidaryti toks nemielas, kad ir koncertai neatgaivins.

JUNK MAIL

Pasigirsta balsų dėl taip vadinamo "junk mail". Šiuo vardu vadinama spauda, kuri neprašyta ateina į tavo namus. Pagalvokime apie tai. Daugiausia tai skelbimai apie išpardavimus ar įvairias prekes, apie kurias nežinotum, jei ne tie pranešimai. Jeigu juos pavartome, tai kartais randame ir visai gerų pasiūlymų, kaip sutaupyti vieną kitą centą. O tie pranešimai nieko nekainuoja.

Kita vertus, reikia pagalvoti ir apie tuos "junk mail"

gamintojus. Čia dirba fotografai, menininkai, spaustuves, popieriaus gamintojai, paštininkai. Jeigu staiga tas "junk mail" būtų sustabdytas, kiek žmonių netektų darbo ir prašytų bedarbių pašalpų. Tektų pakelti mokesčius, kad galėtume aprūpinti šią armiją. Taigi, nukentėtų tie, kurie dabar kelia balsą prieš "junk mail".

Dar viena aplinkybė. Štai labai vienišas žmogelis. Jo draugai išmirė, o giminės nenori nieko apie jį žinoti. O jis vis gauna paštą įvairių literatūrą. Jis jaučiasi neapleistas: kažkas dar jį prisimena. Tai praskaidrina jo vienišas dienas. Labai bjauru, kada žvilgterėjės į savo pašto dėžutę, nieko nerandi.

Žinoma, jeigu tau siūlo pirkti sklypą kapinėse ar reklamuoja paminklus, tai nesukelia ypatingo džiaugsmo. Paskutiniu laiku labai uoliai laiškus siūnčia ligoninės, siūlydamos savo patarnavimus. Kitaip tariant, jos labai norėtų, kad tu susirgtum ir būtum atvežtas niekur kitur, bet į tą ligoninę.

Dabar tikras atsitikimas. Buvo gautas laiškas iš ligoninės, siūlant nepaprastai puikias paslaugas. Laiškas buvo adresuotas tam, kuris numirė prieš dešimtį metų. O dar idomiau, kad šis pilietis mirė toje pačioje ligoninėje, jam persančioje tuos puikius patarnavimus, kuriais jis naudojosi labai nesėkmingai. Prisi- laikant gražių taisyklių, tektų laišką persiųsti adresatui. Bet neteko pastebėti pašto dėžučių kapuose.

Taigi, ligoninės siūnčia laiškus visiems. Mirusiems ir gyviems. Tikisi, kad kuris su- negalavęs prisimins gražų reklaminių laišką. Būna ir taip, kad ligoninė siūlo patikrinti tavo sveikatą visai nemokamai. Tik labai nekultūringas žmogelis gali tuo patikėti. Dar niekas, kad ir sveikas, neišėjo iš ligoninės, kad jam nebūtų įkalbėta ta ar kita liga. Ypatingai mėgstami senesni žmogeliai. Čia galima trigubai apiplėšti. Mokės "medicare", apdrauda (jeigu turi) ir dar jis pats turės pridėti. Nu- šaunami trys paukščiai vienu šūviu.

Red. pastaba: Vladas Vijeikis prašė patikslinti, kad jis dalyvavo buvusio redaktoriaus A+ A Balio Gaidžiūno, o ne A+ A Aniceto Bundonio išleistuvėse į Lietuvą (žr. 47-ąją "Dirvos" numerį).

Kada lietuviai vėl gyvens prie Smetonos?

(Pabaiga. Žr. – 41-46 nr.)

Tikrovė tokia, kad daugeliui šiandieninių, partijomis besivadinančių grupuočių, tarp kurių yra ir sutelkusių savo rankose valdžią, tautiniai siekiai atrodo lyg kažkokie "smulkiaburžuaziniai prietarai". Po okupacijos 50-mečio Lietuvoje labai sunku atkurti tikėjamą tautinėmis vertybėmis, kurios iš tikrųjų nieko bendro neturi su jokia "saviizoliacija". Tautinės vertybės – neatsiejamos nuo pagarbos kitoms tautoms ir darbščioms tautoms, tačiau jos išreiškia nuoširdų rūpestį savaisiais namais.

Dabartinis tautininkų susiskaldymas, jų įtakos susilpnėjimas, žinoma, įvyko ne be tų Lietuvai priešiškų jėgų ardomosios veiklos, kuriems tautininkai – labiausiai neparankūs. Deja, prie to prisidėjo ir tarppartijukinė konkurencija, susimaišiusi su baime, kad koks nors "lyderis" nebebus išrinktas "pirmuoju asmeniu". Todėl nederėtų tik kitus dėl savo nesėkmių kaltinti. Prieš porą metų vėl buvo atsiradusi gera galimybė suvienyti išsibarsčiusias patriotines jėgas ir sutelkti jas kaip atsvarą grubiam, primityviam kosmopolitizmui. R. Smetona tada neparodė pakankamai ištvermės, telkiant nekorumpuotas politines organizacijas. O jo dabartinį išėjimą iš sąjungos, kurią pats kūrė, tenka laikyti labai rimta klaida. Kuo greičiau ji bus ištaisyta, tuo geriau. Naujojo LTS pirmininko – prof. Vaidoto Antanaičio siekis suburti naują sąjūdį liks tik "balsas tyruose", jei tautiškumą kaip neginčijamą vertybę pripažįstantys politikai kurs vis naujas, smulkias organizacijas.

R. Smetonai Lietuvoje dabar priklijuota "euroskeptiko" etiketė. Iš tikrųjų tokių skeptikų yra gana daug įvairiuose visuomenės sluoksniuose. Jų matome tarp pramonininkų ir ūkininkų, menininkų ir mokslininkų. Prie jų drąsiai galima priskirti ir patriotinę lietuvių išeiviją. Iš tikrųjų, kam jau taip norisi, kad Lietuva virstų tik atvežtinės produkcijos naudotoja ir perpardavinėtoja, kad nebūtų ugdoma savoji techninė inteligentija, kad bukaprotiškoji "masinė kultūra" lyg narkotikai užvaldytų jaunąją kartą. Argi to norime, kad jaunimas pradėtų niekinti savo tautos dvasinį paveldą ir, praradęs gimtųjų namų jausmą, imtų blaškytis po visus pasviečius, vadovaudamasis tik vienu šūkiu – "Ten, kur daugiau mo-

Dr. Jonas Jasaitis

ka!?" Nejaugi Kovo 11-osios Aktas buvo reikalingas tik tam, kad "atsidarytų sienos".

Valdžia, praradusi tautiškumą, praranda ir savo veiklos kryptį. Laimė, taip Lietuvoje dar nėra. Iš tikrųjų "euroskeptikais" galima laikyti ir didelę dalį tų, kurie šiandien vadinami "euroentuziastais" arba net patys mano tokiais esantys.

Tarpvalstybiniai ryšiai – bendradarbiavimas politikoje ir gynyboje, moksle ir švietime – visai nereiskia, kad būtina atsisakyti tautinių interesų. Turi būti sukurta apgalvota muitų sistema, lygiateisės eksporto galimybės ir pasikeitimas tikromis kultūros vertybėmis. Karštagalviškas veržimasis į "bendrą turgų", kuriame visi – vienodi, naudingas tik to turgaus sukčiui.

"Septynetuko" svarbiausieji

Iš pradžioje pasireiškusio tuzino liko septynetukas. Trys iš jų laikomi pagrindiniais. Apie vieną, anksčiau nedalyvavusį politikoje, tačiau žaibiškai iškeltą į politikos aukštumas, jau kalbėjome. Visa ligšiolinė rinkiminė kampanija rodo, kad būtent A. Paulausko rėmėjai yra labai įtakingi ir geriausiai pasirėngę kovai. Lieka paslaptis, kokie tikrieji tos kovos tikslai, kuria kryptimi ruošiamasi pasukti valstybės vairą. Neri- mauti tikrai yra dėl ko. Šį asmenį iškėlusieji itin sumaniai naudoja žmonių nepasitenkinimu, kurį sąlygoja aiškiai per ilgai užsitęsusio pereinamojo laikotarpio sunkumai bei valdančiųjų pasipūtimas, piliečių skirstymas į "savus" ir "nereikalingus". A. Paulausko rinkimų štabas gali sau leisti ir tokius įpūdingus renginius kaip nemokami populiarios muzikos koncertai didžiausiose Lietuvos salėse. Žymių menininkų pasirodymas šiuose renginiuose – gana stipraus poveikio priemonė rinkėjams. Paradinis pasirodymas koncerte – žymiai lengvesnis kandidatui negu eilinis dalykiškas susitikimas. Jis leidžia išvengti aštrių

klausimų ir nesuteikia rinkėjams galimybių įsigilinti į tai, ką šis kandidatas iš tikrųjų sugeba. Tačiau tokius "show" gali sau leisti tik itin turtingi.

Esminis klausimas: ar A. Paulauską galima vadinti kairiųjų jėgų kandidatu? Labai jau aiškiai matyti, kad už jo nugaros – stambiojo kapitalo atstovai, ypač energingai siekiantys pergalės. Atrodo, kad ir kai kurie užsienio valstybių oficialūs pareigūnai ne tik žvalgytuvėms jau kviečiasi šį asmenį. Susitikimai su kaimyninių valstybių prezidentais ir įtakingų tarptautinių organizacijų atstovais rodo, kad šio kandidato galimybės gana aukštai vertinamos.

Laimė, kad dabar esantiems valdžioje užteko nuovokos leisti dalyvauti rinkimuose ryškim išeivijos atstovui, gerai pažįstančiam Lietuvą ir nusipelnusiam didelės žmonių pagarbos. Jei to nebūtų padaryta, jų pralaimėjimas tikriausia būtų buvęs garantuotas jau pirmajame rate. Dabar dar yra vilties, kad suvienijus V. Landsbergio ir V. Adamkaus šalininkų jėgas, būtų galima atsispirti jėgoms, iškėlusioms A. Paulauską. Apmaudu tik tai, kad net ir atsakius išeivijos teisinio ignoravimo, ir toliau tęsiama V. Adamkaus žemimo bei niekinimo kampanija.

Kokius rezultatus atneš tokia skaldanti ir kiršinanti taktika, netrukus išitikinsime. Šiandieninė Lietuva – netikėtumų šalis. Nereikėtų labai nustebti, jei pirmajame rate paaiškėtų, kad prie spėjamų nugalėtojų priartėjo arba net kurį nors iš jų aplenkė tie, apie kuriuos kol kas kalbama, kaip apie pralaiminčius. Jiems sutrukdyti gali tik laiko ir lėšų stoka.

Tęsiant šiuos apmąstymus būtų galima dar daug ką papasakoti apie tai, kokios priežastys sąlygojo greitą nusivylimą laimėjusiais Seimo rinkimus, pasvarstyti, kodėl kai kurie išeivijos atstovai su tokiu įniršiu puola V. Adamkų ir K. Bobelį. Tačiau manau, kad prie šių temų dar sugrįšime po pirmojo rinkimų rato.

Sveikinu visus lietuvius su šventomis Kalėdomis ir Naujaisiais Metais

Albinas Stukas

Jackson, N.J.

"Dirvos" administracijai

Linkime Jums nuotaikingų šv. Kalėdų ir laimingų, sveikų 1998-ųjų metų!

Jus gerbiantys
Adelaida ir Jurgis Balbatos

St. Petersburg

OMAHA, NEBRASKA...

Jadvyga Povilaitienė

Gyvenant toli nuo didelių lietuvių telkinių, retai betenka pasigrožėti ir pasidžiaugti, savomis kultūrinėmis programomis bei kitais tautiniais renginiais, kurių taip gausu dideliuose lietuvių telkiniuose. Ten vis dainuoja solistai, kvartetai ir oktetai, pasirodo šokėjai, groja armonikos ir net "Nemunas banguoja". Užtat gyvenantys toli nuo lietuvių kultūros židinių dažnai jaučia tuštumą.

Tačiau ir Omahoje rugsėjo 26 d. įvyko maloni staigmena, apie kurią iš anksto nedaug tebuvo žinoma. Tą rugsėjo vakarą Omahos universiteto Strauss meno salėje, muzikės Laimos Šarkaitės-Starcic pastangomis, teko ne tik lietuviams, bet ir kitataučiams pasigrožėti Laimos surengtu lietuviškos muzikos vakaru "Palaima". Pilnutėlė salė, pakilus uždangai, buvo nustebinta reto grožio reginiu. Prieblandoje, aikštelėje tarp liaunų medelių ir krūmų, ant meniškai padaryto aukuro degė ugnis. Bet rūko čia tik mūsų tėvynės pažibos – ažuolų, kurie puošdavo Rambyno kalną, Šventaragio slėnį Vilniuje ir kitas protėvių šventyklas. Stebint šį vaizdą, į sceną ėjo ilgais baltais rūbais vilkinčios, grakščios basos vaidilutės, nešinos žvakutėmis, kurias ratu sudėjo ant aukuro. Liejantis švelniai smuiko ir kitų instrumentų muzikai, vaidilutės pasigėrėtinai gražiai pašoko lyrinį šokį "Malda". O šokio metu iš scenos gilumos, lyg iš Nemuno ar Neries slėnio vis kilo tirštas baltas rūkas. Buvo žavu. Publika ilgai ir karštai plojo.

Po vaidilučių šokio Laima paėmė savo pamėgtas

kankles ir jų garsais nuvedė žiūrovus į legendomis apipintą tėvynę prie Baltijos. Laima padainavo ne vieną tradicinę vaikišką dainelę. Duetą "Pasvarstyk, ante!" ji atliko kartu su Marty Matz. Taip pat Laima ir Marty, nuotaikingai, su humoru inscenizavo ir sudainavo "Dar neįtik, dar sustok"! Ir taip, publikos malonumui, sekė viena už kitą gražesnės dainos, kurias Laima savo malonią sopranu perdavė klausytojams. Ypačingai nostalgiskai skambėjo "O atsimenu namelį", "Stoviu aš parimus", "Tylus vakaras" ir pirmą kartą girdėta daina "Baltija" kuriai žodžius ir muziką parašė pati Laima.

Buvo kuo pasigrožėti. Laimos natūrali, laisva laikysena scenoje, patraukli jos išvaizda, stilinga, tačiau kukli apranga puikiai derinosi prie vakaro programos. Jautresniam žiūrovui teko ir ašarą nubraukti, kai įėjo į sceną dvi vaidilutės, nešamos ištiestą mūsų trispalvę. O Laima dainavo "Lietuva brangi". Net delnai įkaito beplojant. Po to sekė maldingas Laimos solo "Sutelk mus, Viešpatie" ir religinis himnas "Kur tik tai aš vaikštinėjau". Programos pabaigoje malonus svečias iš Klyvlendo, muzikės solistas Ričardas J. Dautartas gražiu tenoru, pritariant fleitai, jausmingai padainavo patriotinę savo tėvo Zigmo 1988 metais sukurtą "Lietuvą":

Tu šalis Nemuno apjuosta

Tu man brangiausias žodis –

Lietuva

Tau kelias ne rožėmis nuklotas

Skausmingo veido, Tu mano

Lietuva

Tavo veidas man gražiausias,

Tavo vardas – laisva Lietuva...

Ačiū tau, Ričardai!

Reikia tik pasidžiaugti,

kad šio vakaro ansamblių sudarė muzikalūs jaunesnės kartos asmenys. Čia skambėjo smuikas ir gitara, fortepionas ir fleita, gražūs dainininkų balsai. Publika atsidėjo, ilgai plodama. LB pirmininkas Gediminas Murauskas, užlipęs ant scenos, padėjo programos atlikėjams ir įteikė solistei Laimai gėlių. Tada nedrasiai atbėgo į sceną keletas mergaičių, kurios gėlių puokštelėmis apdovanojo ir solistus, ir kitus programos dalyvius. Erdviame salės vestibulyje LB valdyba visus koncerto svečius pavaišino skaniais lietuviškais kepiniais ir kava. Koncerto dalyviai turėjo progos pasigrožėti tautodailės parodėle, gintaro dirbiniais ir literatūra. Ypač puikiai atrodė "Lithuanian Heritage" žurnalas, kuriuo susidomėjo ir kitataučiai. Parodėlę gražiai paruošė Gražina Reškevičienė.

Atrodo, kad programos "Palaima" debiutas visais atžvilgiais buvo sėkmingas. Atlikėjai gražiai atstovavo mūsų tradicinę muziką ir kitus kultūros reiškinius. Programoje dalyvavo Laima Šarkaitė-Starcic, Rebecca Harper, Ričardas J. Dautartas, Marty Matz, Steve Stacy, Nijolė Sudavičiūtė, Mac Callum. Šokėjos – vaidilutės: Lauren Kotulak, Rūta Jaudegytė, K. Jonušaitė, Laura Kazlauskaitė ir Alma Šarkaitė. Šis vakaras parodė, kad nežiūrint mažo lietuvių telkinio, keli talentingi žmonės gali parengti puikų kultūros renginį. Be to, gali dar prisidėti ir "Rambyno" choras, ir "Aušros" šokėjų grupė, kuri yra išugdžiusi ne vieną scenai tinkantį jaunuo- lį ir merginą.

Programos atlikėjai "Palaimos" koncerte (iš kairės): Ričardas J. Dautartas, Rebecca Harper ir Laima Šarkaitė-Starcic

IŠVYKOME LAIMINGI

Gerb. Dirvos Redaktoriai,

Dėkoju Jums už pakvietimą parašyti į "Dirvą". Tačiau šį kartą, kai patyrėme tiek daug išpūdžių ir esame perpildyti naujais pergyveni-

mais, pajėgsime išreikšti tik padėkos žodžius.

Mudu su Tomu esame taip sujaudinti tuo, kas mūsų gyvenime įvyko Jūsų mieste. Sunku ir aprašyti mūsų pa-

stangas ir prašymus Tomui pagalbos. Daugelį kartų ir kur tik buvo galima jos ieškoti, ėjome pas visus žinomus specialistus, kreipėmės į (Nukelta į 12 psl.)

A. † A.

DR. LEONUI KRIAUČELIŪNUI

Amžinybėn išėjus, nuoširdžią užuojautą reiškiamo velionio žmonai IRENAI, dukroms VIDAI ir JOLITAI, jų šeimoms ir visiems artimiesiems

Gailutė ir Tadas Palioniai

Lietuvių tautinio kultūros fondo pradininkui ir direktorių tarybos nariui

A. † A.

Vet. Dr.

LEONUI KRIAUČELIŪNUI

mirus, žmonai IRENAI, dukroms VIDAI JONUŠIENEI, žentui ALGIUI, JOLITAI ARZBAECHER, žentui WILLIAM, vaikaičiams KRISTINAI ir JUSTINUI bei kitiems giminėms ir artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą

Lietuvių tautinio kultūros fondo valdyba

Suvalkijos lygumų sūnui, lietuviybės puoselėtoju, mielam kolegai, vet. daktarui

A. † A.

LEONUI KRIAUČELIŪNUI

iškeliavus Amžinybėn, miela jo žmona p. IRENA, dukras VIDĄ ir JOLITĄ su šeimomis nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

Aldona ir Vytautas Mauručiai

A. † A.

DR. LEONUI KRIAUČELIŪNUI

mirus, neišpasakytos širdgėlos prislėgtoms Jo žmonai IRENAI, dukroms VIDAI ir JOLITAI, jų šeimoms ir kitiems Velionio artimiesiems reiškiamo giliausią užuojautą ir kartu su sielvartaujančiais labai apgailime mirusį geradėją

Bronius ir Valerija Nemickai

Mielam ir nuoširdžiam Draugui

A. † A.

DR. LEONUI KRIAUČELIŪNUI

mirus, Jo didelių darbų TAUTAI IR LIETUVAI nepailstamai rėmėjai žmonai IRENAI bei dukroms VIDAI ir JOLITAI su žentais ir vaikaičiais giliausią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Teodoras Blinstrubas su žmona Barbara

RENGINIŲ KALENDORIUS

• GRUODŽIO 20 ir 21 d. – šv. Jurgio parapijos kalėdinių kepinių pardavimas
• GRUODŽIO 24 d. 9:30 v.v. – Bendros Kūčios šv. Jurgio parapijos salėje
• GRUODŽIO 31 d. – Naujųjų Metų sutikimas Lietuvių namuose. Rengia Lietuvių namai, buvę ansambličiai ir "Gija".

1998 metai

• SAUSIO 17 d. – loterija, skirta Lietuvių namų remon-

tui. Pradžią – 6:30 vakaro. Pietūs, muzika, šokiai, nemonamas baras

• VASARIO 28 d., "Žaibo diena-1998" – Metinis LSK "Žaibo" renginys Lietuvių namuose

• KOVO 28 ir 29 d. – Šiaurės Amerikos lietuvių senjorų (vyresnių kaip 35 m.) krepšinio turnyras Dievo Motinos parapijos salėje ir Boromeo seminarijoje

• Balandžio 5 d. – Kaziuko mugė. Rengia Cleveland'o skautija

"DIRVA"
naujiems
skaitytojams –
\$25 metams!

**SPAUDOS
PLATINIMO
VAJUS!**

P.S. TIRE Inc.
Complete Front End Service
481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter
• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN
Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.
Cleveland, Oh. 44119
Paul Stefanac

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

**EXPERTS ON TRAVEL
TO EAST EUROPE**

passports • visas • prepaid tickets

**SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS**

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzuoti direktoriai ir balzamautojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

PADĖKIME LIETUVIŲ NAMAMS

Šių metų birželyje aš galutinai perėmiau Lietuvių namų tvarkymą. Tuo metu buvo likę tik keturi direktoriai. Ieškojau daugiau talkos, ypač stengiausi įtraukti jaunesnius žmones. Tai man pavyko – buvo kooptuoti 4 nauji direktoriai: Vytas Apanavičius, John Struna, Dainius Zalensas, Jonas Degutis. Remontuojant salę, jiems daug padėjo jų draugai: Petras Taraš-

ka, John Morris ir Joe Gerchack.

Pradėjom po truputį viską keisti savom jėgom, nes Lietuvių namai yra sunkioje finansinėje būklėje. Norėdami sutelkti lėšas salės remontui, buvom numatę spalio 11 d. surengti Riverse Raffle pobuvį – pietus, tačiau šį sumanymą dėl kitų organizacijų renginių buvome priversti atidėti iki kitų metų vasario. Tikiuosi, kad tas pobuvius pasiseks ir gal galėsime salės remonto išlaidas padengti. Šiuo metu išlaidas padengėm, pasiskolinę iš "Litts anglers Club" ir iš poros Lietuvių namų mylinčių žmonių. Išlaidos buvo padarytos tik medžiagoms nupirkti ir pakloti naujus kilimus. Senus kilimus išėmė ir patalpas išdazė talkininkai, kuriuos suorganizavo ir jiems vadovavo namų direktorius Vytas Apanavičius. Tai tikrai pasigėrė-

tinai sumanus ir darbštus asmuo. Taip pat buvo įdėtas kilimas direktorių kambaryje. Šis kambarys ateityje bus naudojamas susirinkimams bei mažesniems pobūviams rengti, nes Jaunimo ir Čiurlionio kambariai – išnuomoti. Sutvarkėm kiemo – automobilių stovėjimo aikštelės grindinį. Darbus atliko direktorius – kontraktorius John Struna, Birutės ir Jono Vede-
gių žentas.

Turim dar visą eilę planų, kuriuos teks vykdyti po truputį, nes sunku su lėšomis. Nuoširdžiai prašau visų lietuvių – paremkite mūsų Lietuvių namus. Visų prašau – įsigykite Lietuvių namų akcijų, o tie, kurie jau turite – papildykite. Mes stengsimės jūsų neapvilti. Sutvarkysime Lietuvių namus taip, kad vėl galėsite jais gėrėtis.

Algis Penkauskas

"GIJA" PRANEŠA

Visus klyvlendiečius sveikiname su artėjančiomis šventėmis.

Norime pranešti, kad artimiausias mūsų organizacijos renginys – išvyka į rungtynes tarp "CAVS" (Ž. Ilgauskas) ir "Blazers" (A. Sabonis). Numatomas trumpas susitikimas su abiem žaidėjais prieš rungtynes. Šiuo metu jau išplatinta 100 bilietų į šį renginį. Norinčius dalyvauti prašome paskambinti darbo metu tel. 216-481-0011. Jums pranešime, kur dar galima įsigyti bilietų.
(Spausdinama nemokamai)

KAS KLAIDINA SKAITYTOJUS?

D. Zalensas prašo "Lietuvių namų" skelbimuose nemišti, kad "Gija" kartu su kitomis organizacijomis organizuoja Naujųjų Metų sutikimą. Faksu atsiųstame pranešime jis rašo: "Mūsų organizacija nerengia jokių programų ir N.M. sutikime dalyvaus tik kaip pavieniai asmenys."

"Dirvos" redakcija praneša skaitytojams, kad skelbimą apie ruošiamą Naujųjų Metų sutikimą gavo iš Lietuvių namų. Juose, kaip žinoma, vienu iš direktorių darbuojasi ir D. Zalensas.

"DIRVAI" AUKOJO:

ALTS-gos Čikagos skyrius - Dr. Leono Kriaučeliūno atminimui \$200
Cleveland, LITTS Žvejų kl. 100
S.Prekerienė, St. Jose, CA.. 100
V.Mastis, Pinellas Pk., FL.... 50
V.Kažemėkaitis, Racine, WI 50
J.Šišienė, Santa Monica CA 50
JAV LB Philadelp. apylinkė 50
Tadas Palionis - Dr. Kriaučeliūno prisiminimui 50
V.Kažemėkaitis -Dr. Kriaučeliūno prisiminimui..... 50
A.Januska, Milton MA..... 35
V.Dubinskas, Chicago, IL 35
V.Dlugauskas, Crowley, TX 35
G.Juškenas, Clev., OH 30
A.Mackevičius, K. Gard, NY 25
J.Jurkūnas, St. Pete Bch, FL 25
E.JuodėnasDr. Cleve, OH 25
P.Vėbra, Chicago, IL..... 25
J.Ališauskas, Orland Pk.,IL 20
J.Zdanys, Centerville,MA 15
M.Ulinskaitė, Rochester, NY 15
P.Michelevičius, St P.B.,FL 15
B.Klovas, Beverly S.,IN 15
D.Misiulis, Lockport, IL 15
K.Rožanskas, Chicago, IL 15
L.Vaičiūnienė, Chicago, IL 15

D.Sodeika, Torrance, CA 15
F.Skirmantas, Glendale, CA 15
A.Puteris, Canada..... 15
V.Tervydis, Collinsville IL 15
G.Galinauskas, Hanov., MA 10
J.Venckus, Coventry, RI 10
J.Savaitis, Sunny Hills FL.... 10
J.Taruška, St. Petersburg, FL 10
A.Grinčius, Cleveland, OH 10
V.Vaičaitis, Myrt. Beach, SC 10
T.Varanka, Claredon Hill, IL 10
G.Miller, Chipley, FL. 5
I.Oksas, Los Angeles, CA.5

Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame

VERTA APLANKYTI

• Gruodžio 18 d. – Kalėdinis šeimų koncertas. Magnificat High School Christmas Family Concert, 7:30 v.v. Magnificat H.S., 20770 Hil-liard Rd. Tel. 440/331-1572. Ger.J.

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122
Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980
Fax: (216) 831-5028

LIETUVA – 1997

Skrydžiai į Vilnių dar vis geriausiomis kainomis
Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas
Bendradarbiaujame su Lietuvos Avialinijomis

Rita Staškutė-Žvirblienė

MATAS & ASSOCIATES

RITA MATAS • Broker • G.R.I. • Licensed Real Estate Appraiser

17938 Neff Road
Cleveland, OH. 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Road
Pepper Pike, Oh. 44124
(216) 473-2530

ADV. VYTAS MATAS teisinis patarėjas

DIRVA

IŠVYKOME LAIMINGI

(Atkelta iš 10psl.)

visus gydytojus, kurie tik belankė Lietuvą, bet... jokių rezultatų. Tik į Klaipėdą atvykę iš Klyvlendo (Cleveland, OH) "Vilties partnerystės" gydytojai išgirdo ir atsakė į mūsų prašymus. Jų dėka ir dideliu pasiaukojimu buvo padaryta Tomui labai sudėtinga ir sėkminga operacija. Mūsų giliausia, iš visos širdies padėka: dr. John DiStefano, dr. Jerold Goldberg, dr. John Bertin ir dr. Vytui Grykšui. Dėkojame dr. John Zak ir gailestingosioms sėsėlėms, visiems ligoninės tarnautojams už labai rūpestingą ir gerą Tomo priežiūrą.

Norim išreikšti didelę padėką visiems Klyvlendo lietuviams, kurie taip šiltai ir su meile priėmė mano sūnų Tomą ir mane. Dėkojame visiems, kurie savo aukomis prisidėjo, kad ta galimybė, kuri nebuvo net sapnuota, įvyko. Jūs, brangieji Klyvlendo ir gal kituose miestuose gyvenantys lietuviai apmokėjote mano ir Tomo kelionę. Dėkoju A+Paulei Balčiūnienei bei jos šeimai. Esu labai dėkinga "Dirvai" už mūsų padėties aprašymą. Labai dėkoju Aldonai Stempužienei, "Tėvynės garsų" radijo laidų redaktorei, kuni-

gui Gediminui Kijauskui S.J., Mirgai Kizienei bei jos vadovaujamam "Maldos" būreliui, visiems, visiems už maldas ir tokias dosnias dovanas. Visiems, mus sutikusiems oro uoste: Nijolei Maželienei, Rūtai, Lisai, Dr. Gintautui Sabataičiui, Gražinai Kudukienei, Danutei Čipkienei, Salomėjai Knistautienei. Dėkojame mums pagelbėjusiai gailestingai sėsėlei Aušrai Kaminskaitei bei jos mamai Natalijai Kaminskienei, Aušrai Babickienei. Ačiū visiems už parodytą gerą širdį.

Mūsų ypatinga padėka – Danutei Čipkienei, nes tik jos pasiaukojimu bei didelėmis pastangomis mūsų atvykimas ir Tomo operacija įvyko. Mes gerai suprantame, kad tai padaryti tegalėjo žmogus su ypatingu pašaukimu bei įkvėpimu, kuris ateina iš Dievo. Tai tikras meilės Dievui ir artimui įrodymas ir Jo viešpatavimas mūsų tarpe. Danutė Čipkienė mūsų viešnagės šiame mieste metu buvo greta nuo pirmos dienos. Kiekvieną minutę ji buvo su mumis: mus vežiojo pas gydytojus, į ligoninę, buvo mūsų vertėja ir ramintoja. Ji rūpinosi visais mūsų reikalais. Mes gerai suprantame, kad Ji, mumis besirūpindama, turėjo užmiršti

save. Labai dėkojame jos vyriui Stasiui Čipkui bei sūnui Jonui su šeima, Loretai Čipkutei-Dubray su šeima, nes ir jie, nematydami mamos ir močiutės, kuri visą savo laiką skyrė mums, su džiaugsmu linkėjo mums sėkmės. Tos meilės ir tokio didelio pasiaukojimo mes niekuomet neužmiršime. Dėkojame Lietuvių sodybos gyventojoms – p. Teresei Gaškienei bei Antaninai Kasperavičienei ir visiems, mus taip svetingai priėmusiems. Tai, ką čia patyrėme, mes visuomet prisiminsime.

Dėkojame Zinai Gelgaitėi. Jos svetingame bute radome labai šiltą prieglobstį. Mes čia jautėmės, lyg būtume namuose tarp labai mylimų žmonių. Tačiau didžiausia padėka – Dievui, kad mums leido sutikti šiuos labai gerus ir mielus žmones.

Janina ir Tomas Aurylai

Tomas Auryla, apgijęs po operacijos, atliktos Klyvlende D. Čipkienės nuotr.

"TAUPA"
bus uždaryta
gruodžio 24, 25 ir 31 d.
bei 1998 m. sausio 1 d.
"Taupa"

Rita Balytė sega gėlių puokštelę Dr. J. DiStefano. Šalia – G. Kudukienė ir kun. G. Kijauskas (V. Bacevičiaus nuotr.)

VIENERI METAI – BE ADOLFO BUTKAUS

Žinomas Lietuvoje Valsybės Teatro baleto šokėjas Adolfas Butkus už trijų dienų būtų sulaukęs 90 m. amžiaus, bet sunki liga keletą metų jį kankino, kol 1996 m. gruodžio 7 d. palaužė. Jis buvo gimęs 1906 m. gruodžio 10 d. Melninkų kaime, Kėdainių apskrityje. Palaidotas gruodžio 10 d. El Toro miesto Memorial Park kapinėse.

Baleto meno jis mokėsi Onos Dobužinskienės mokykloje, dar lankydams gimnaziją. 1925 m. gruodžio 4 d. Kauno Valsybės Teatre šoko pirmajame baleto "Coppelia" pastatyme. Lietuvoje 1933 m. baigė ekonomikos mokslus. Studijuodamas priklausė LDS, KSK sporto junginiams bei Kauno jachtklubui.

1937 m. vedė Niną Duobaitę. Su ja ir su jų mažamete dukrele pasitraukė į Berlyną. Ten vadovavo lietuvių menininkų grupės pasirodymams. Memmingene jis vėliau buvo stovyklos meno vadovu, o

1947 m. parengė Augsburgėje "Coppelia" spektaklį ir po to gastroliavo su šiuo pastatymu po kitas stovyklas.

Emigravę į Ameriką, Butkai apsigyveno Čikagoje, kur velionis ilgus metus dirbo People Gas Co. Dukrelei Ritai ištekęs ir su vyru persikėlęs į Kaliforniją, po kelerių metų Adolfas išėjo į pensiją ir 1971 m. su žmona išsikėlė į Mission Viejo, CA miestą, netoli nuo dukters šeimos. Įsigijęs nuosavybę, šiame mieste gyveno iki pat mirties.

Velionis paliko liūdinčią žmoną Niną, dukterį Ritą su žentu Jurgiu Juškaitiu ir jų vaikais: Gregiu, Andrėja ir Andriumi, brolį Henriką su žmona Marija ir jų vaikais, tolimesnius gimines bei draugus Lietuvoje ir Amerikoje. 1997 m. gruodžio 7 d. 8 val. ryto už velionio sielą buvo laikomos gedulingos pamaldos Los Angeles Šv. Kazimiero šventovėje.

Andrius Mironas

LIETUVIŲ NAMAI IR BUVĘ ANSAMBLIEČIAI RENGIA

NAUJŲJŲ METŲ SUTIKIMA

Svečiai bus vaišinami užkandžiais, karštu romu, obuolių sultimis ir kokteiliais nuo 8 val. iki 9 val. 9 val. – vakarienė

Gros JOE WENDEL ORKESTRAS

Bilietus (stalus) galima užsisakyti Lietuvių klube. Skambinkite tel. 531-2131 arba Algiui Penkauskui 944-4556 bei Vytui Apanavičiui 481-4614

Įėjimo kaina – 40 dol. asmeniui

ATLANTA IMPORT EXPORT

Paskutinis šiais metais siuntinių išvežimas – gruodžio 19 d.

"Atlantic Express" skyrius Cleveland'e
Litma Import-Export, Inc.
639 EAST 185 STREET
CLEVELAND OH 44119
tel. (216) 481-0011

Nuo gruodžio 20-os iki sausio 3-os bus uždarytas – Kalėdinės atostogos

Klientams pageigaujant, nuo Naujųjų Metų viena valanda pasikeis darbo laikas:

Antradieniais – penktadieniais – nuo 10-os ryto iki 6-os vakaro. Šeštadieniais – nuo 10-os ryto iki 3-os po pietų. Sekmadieniais ir pirmadieniais skyrius nedirba

TAUPA Lithuanian Credit Union Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119 481-6677

Paskolos namų remontui nuo 7%

Del smulkesnės informacijos skambinkit TAUPAI

Prieš perkant naują mašiną – pasiteiraukite TAUPOJE
Naujom mašinom – nuo 7.0% Naudotom mašinom – nuo 8.5%

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį

ir ketvirtadienį ----- 9:00v.r. – 4:00p.p.
penktadienį ----- 9:00v.r. – 6:00p.p.
šeštadienį ----- 9:00v.r. – 12:00p.p.
sekmadienį parapijoje ----- 11:00v.r. – 12:00p.p.

Kiekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000